

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Erasmus School of Economics

Bachelor scriptie Fiscale Economie

Twee schijven in box 2: het nieuwe globale evenwicht

Naam student: M.J. Maring

Studentnummer: 542881

Begeleider: dr. Y.M. Tigelaar-Klootwijk

Tweede beoordelaar: drs. M.H.M. Smeets

Datum definitieve versie: 6 September 2023

Het geschrevene in deze scriptie is de opvatting van de auteur en niet noodzakelijk die van de begeleider, tweede beoordelaar, Erasmus School of Economics of Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	2
§ 1.1 Aanleiding tot onderzoek	2
§ 1.2 De onderzoeksvraag en deelvragen	3
§ 1.3 Definities.....	4
§ 1.4 De opzet van het onderzoek.....	5
§ 1.5 Afbakening van onderzoek	5
Hoofdstuk 2 Het leerstuk van het globale evenwicht	6
§2.1 Inleiding	6
§2.2 Het globale evenwicht.....	6
§2.3 Kritiek op het globale evenwicht.....	8
§2.4 Deelconclusie.....	9
Hoofdstuk 3 De belastingheffing van de IB-ondernemer.....	10
§3.1 Inleiding	10
§3.2 Het ondernemers- en ondernemingsbegrip.....	10
§3.3 Resultaat uit onderneming.....	11
§3.4 De zelfstandigenaftrek en MKB-winstvrijstelling	12
§3.5 Het tarief en de heffing	13
§3.6 Deelconclusie.....	14
H4 De belastingheffing van de DGA	16
§4.1 Inleiding	16
§4.2 De vennootschapsbelasting.....	16
§4.3 De box-2 heffing	17
§4.4 De gebruikelijk-loonregeling	18
§4.5 Deelconclusie.....	20
Hoofdstuk 5 Analyse van de gemiddelde en marginale lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA	21
§5.1 Inleiding	21
§5.2 Verantwoording van de gemaakte aannames bij de analyses	21
§5.3 De gemiddelde lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2023	22
§5.4 De gemiddelde lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2024	25
§5.5 Analyse van de marginale lastendruk op de IB-ondernemer en de DGA in 2023 en 2024	29
§5.6 Het fiscale omslagpunt	30
§5.7 Deelconclusie.....	31
Hoofdstuk 6 Samenvatting/Conclusie	33
Literatuurlijst	36

Bijlages.....	39
Bijlage A Voorbeeld berekening IB-ondernemer en DGA 2023 toelichting Tabel 5.1	39
Bijlage B Voorbeeld berekening IB-ondernemer en DGA 2024	42
Bijlage C Voorbeeld berekening marginale lastendruk IB-ondernemer 2023 en 2024	45

Lijst met afkortingen

Art.	Artikel
AOW	Algemene ouderdomswet
BV	Besloten vennootschap
CPB	Centraal planbureau
DGA	Directeur-grotoaandeelhouder
E.a.	en anderen
FM	Fiscaal magazine
P.	Pagina
PVV	Premies Volksverzekeringen
HR	Hoge raad
IAB Zvw	Inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet
IB	Inkomstenbelasting
IB-ondernemer	Ondernemer voor de inkomstenbelasting
IVOR	Instituut voor Ondernemingsrecht
MvT	Memorie van Toelichting
TFO	Tijdschrift voor Fiscaal Ondernemingsrecht
Stb.	Staatsblad
SW 1956	Successie wet 1956
Wet DB 1965	Wet op de dividendbelasting 1965
Wet IB 2001	Wet op de inkomstenbelasting 2001
Wet LB 1964	Wet op de loonbelasting 1964
Wet Vpb 1969	Wet op de vennootschapsbelasting 1969
WFR	Weekblad fiscaal recht

Hoofdstuk 1 Inleiding

§ 1.1 Aanleiding tot onderzoek

Op 24 december 2021 is het box 3 stelsel op basis van fictief rendement afgeschoten na een arrest van de Hoge Raad.¹ Hierdoor ontstaat er een jaarlijks tekort aan belastinginkomsten voor de overheid van ruim vier miljard euro.² Dat deze gemiste belastingopbrengsten in de toekomst deels verhaald worden op ondernemers is duidelijk geworden in het belastingplan 2023. Eén van de belastingplannen die op Prinsjesdag d.d. 22 september 2022 is gepresenteerd ziet op het invoeren van twee belastingstapjes in box 2.³

Dit voorstel moet ervoor zorgen dat er meer dividend uitgekeerd wordt vanuit vennootschappen waardoor het uitstellen van belastingheffing door middel van oppotten in deze vennootschappen wordt tegengegaan. Door het invoeren van deze aanpassing poogt de overheid het budgettaire gat dat is ontstaan door de gemiste inkomsten van heffing in box 3, te dichten.⁴ Het idee is dat het verlaagde tarief van 24,5% in box 2 een prikkel geeft voor belastingplichtigen om tenminste de eerste €67.000 dividend per persoon jaarlijks uit te keren om dit tarief volledig te benutten. Voor belastbare bedragen boven de eerste schijf gaat een tarief gelden van 31%.⁵ Zo vallen bijvoorbeeld vervreemdingswinsten die boven de eerste schijf uitkomen in het hoge tarief aangezien deze in veel gevallen boven de eerste tariefschijf uitkomen. De aanpassing in box 2 creëert daarmee op twee manieren een budgettair voordeel voor de overheid. In de eerste plaats door het naar voren halen van de belastinginkomsten over dividendumkeringen die anders opgepot blijven in de vennootschap. In de tweede plaats leidt het heffen van een hoger tarief over eenzelfde grondslag logischerwijs tot een hogere belastingopbrengst. In de praktijk beïnvloedt de directeur groot aandeelhouder (hierna: DGA) zijn inkomen met grote regelmaat en kan daarmee de belastingheffing over (dividend)inkomen uitstellen of voorkomen.⁶ Vennootschappen met een aandeelhouder die 100% van de aandelen bezit keerden tussen 2008 en 2017 slechts 27% van de winst na heffing van vennootschapsbelasting uit.⁷

Een tweede overweging van de wetgever is dat de inkomens van ondernemers en zelfstandigen op evenredige manier belast moeten worden.⁸ Een verhoging van het tarief creëert een nieuwe balans tussen hoe de verschillende ondernemingsvormen in de belastingheffing worden betrokken. De leer van het globale evenwicht wordt sinds 1960 verdedigd door de wetgever.⁹ Dit idee komt voort uit het gegeven dat er een dubbele heffing plaats vinden over winsten. In eerste plaats wordt er over de winst in BV vennootschapsbelasting betaald. Daarna wordt bij de uitdeling van winst aan de DGA nogmaals belasting geheven in box 2. Volgens de leer van het globale evenwicht dient de fiscaliteit geen effect te hebben op de keuze tussen de rechtsvormen waarin de onderneming gedreven kan worden.¹⁰ In dit onderzoek wordt onderzocht hoe de IB-ondernemer en de directeur groot aandeelhouder (DGA) in de belastingheffing worden betrokken. De IB-ondernemer wordt belast in

---

¹ HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963.

² Berkhout, NFTR 2022/2537.

³ Wetsvoorstel pakket Belastingplan 2023 (Kamerstukken II 2022/23, 36 202).

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 29.

⁵ *Stb.* 2022, 532.

⁶ Van den Dool e.a., TFO 2023/184.1.

⁷ Van den Dool e.a., TFO 2023/184.1.

⁸ Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 29.

⁹ Van Soest, WFR 1967/916.

¹⁰ Van Strien, FM 2006/81, par. 2.2.2.

box 1 tegen een progressief tarief.¹¹ De heffing geschiedt over de winst uit onderneming en deze winst komt de IB-ondernemer direct toe.¹² De DGA loopt tegen een gecombineerd tarief aan waartegen de winst wordt belast en bestaat uit de vennootschapsbelasting en de heffing van inkomensbelasting in box 2 zoals hierboven omschreven.¹³ Daarnaast geniet de DGA ook inkomen in de vorm van loon dat net als bij de IB-ondernemer belast wordt tegen een progressief tarief in box 1.¹⁴ Het voorgaande schetst het idee van het globale evenwicht tussen de IB-ondernemer en de DGA.

‘Het imago van de DGA is niet best in Den-Haag’ concludeert Schenk (directeur fiscale zaken bij Register Belastingadviseurs).¹⁵ Schenk waarschuwt dat geldnood niet mag leiden tot onvoorzichtige beslissingen. Het mag hierdoor duidelijk zijn dat hij geen voorstander is van alle aanpassingen die zullen plaatsvinden naar aanleiding van het belastingplan 2023. Het oplossen van het eerder benoemde begrotingstekort dat is ontstaan is naast het gelijkjer belasten van de IB-ondernemer en de DGA als doel van de aanpassing in box 2 gesteld.¹⁶ In deze scriptie wordt getoetst in hoeverre de aanpassing in box 2 uit het belastingplan 2023 leidt tot het gewenste globaal evenwicht.

§ 1.2 De onderzoeksvraag en deelvragen

Het globale evenwicht is meermaals onderzocht. Deze onderzoeken zijn echter uitgevoerd vóór het belastingplan 2023 waarin twee belastingschijven in box 2 zijn ingevoerd. De wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek zit in het actualiseren en vernieuwen van de kennis met betrekking tot dit leerstuk. Dit is naar mijn weten nog niet eerder gedaan en zal dus bijdragen aan de wetenschap in het fiscale vakgebied. Door de gemiddelde en marginale lastendruk na invoering van de regeling te toetsen aan de hierna te benoemen relevante criteria is het mogelijk om tot een conclusie te komen over de wenselijkheid van de aanpassing. Dit leidt tot de centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek.

De centrale onderzoeksvraag van deze scriptie is:

In hoeverre leidt het invoeren van twee belasting schijven in box 2 tot het gewenste globaal evenwicht tussen IB-ondernemers en de DGA?

De deelvragen die beantwoord worden om de centrale onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn:

- Wat houdt de leer van het globale evenwicht in?
- Hoe wordt de IB-ondernemer in de belastingheffing betrokken?
- Hoe wordt de DGA in de belastingheffing betrokken?
- Wat is de gemiddelde en marginale lastendruk voor de IB-ondernemer in 2023 en 2024?
- Wat is de gemiddelde en marginale lastendruk voor de DGA in 2023 en 2024?

In maart 2023 heeft het centraal planbureau (CPB) in het stuk ‘Een economisch afwegingskader voor belastinginstrumenten’ kwaliteitseisen waaraan fiscale wetgeving dient te voldoen uiteengezet.¹⁷ De onderzoeksvraag en de deelvragen van dit onderzoek worden beantwoord op basis van de volgende criteria die worden genoemd in het stuk van het CPB: het draagkrachtbeginsel, het

---

¹¹ Art. 2.10 Wet IB 2001.

¹² Art. 3.2 Wet IB 2001.

¹³ Art. 22 Wet VPB 1969 jo. art. 2.12 Wet IB 2001.

¹⁴ Art 2.10 Wet IB 2001.

¹⁵ Schenk, Fiscaal Inside 2023.

¹⁶ Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 30.

¹⁷ CPB, Een economisch afwegingskader voor belastinginstrumenten 2023.

neutraliteitsbeginsel, doeltreffendheid en doelmatigheid. Deze criteria worden verder toegelicht in paragraaf 1.3.

De eerste drie deelvragen worden beantwoord met behulp van een literatuuronderzoek. Daarnaast impliceert de onderzoeksvraag dat het onderzoek deels bestaat uit een rekenkundige analyse van de gemiddelde lastendruk van beide soorten ondernemers. Dit deel van het onderzoek bestaat dan ook uit een analyse in Excel. Aan de hand van deze analyse wordt getoetst of het systeem leidt tot de gewenste uitkomst.

§ 1.3 Definities

In dit onderzoek wordt, zoals hiervoor uiteengezet, onderzocht in hoeverre het invoeren van twee schijven in box 2 tot het gewenste globaal evenwicht leidt tussen de IB-ondernemer en de DGA. Er wordt hierbij uitgegaan van een IB-ondernemer in de zin van een artikel 3.4 Wet IB 2001. Er zal hierbij worden uitgegaan van een eenmanszaak gedreven door een natuurlijk persoon. Voor de DGA geldt dat hij aandelen houdt in zijn vennootschap en hij daarnaast ook werkzaam is voor de vennootschap. Het inkomen dat de DGA verdient met arbeid voor zijn BV wordt belast in box 1.¹⁸ De winst bij vervreemding van aandelen en de dividenden die de DGA vergaart worden in box 2 belast.¹⁹

Onder de gemiddelde lastendruk wordt in dit onderzoek verstaan het totaal aan belasting en premies in verhouding tot het belastbare bedrag. Bij de berekening van de gemiddelde lastendruk wordt rekening gehouden met de heffingskortingen en vrijstellingen die de ondernemer eventueel geniet. Naast de gemiddelde lastendruk wordt ook de marginale lastendruk geanalyseerd. De marginale lastendruk is het percentage waarmee een extra verdiende euro wordt belast.

Daarnaast is een belangrijk onderdeel van de onderzoeksvraag het begrip wenselijk. In deze scriptie wordt zoals eerder aangegeven aan de hand van de volgende begrippen getoetst: het draagkrachtbeginsel, het neutraliteitsbeginsel, de doeltreffendheid en de doelmatigheid. De eerstgenoemde eis is het primaire beginsel van de inkomstenbelasting.²⁰ Dit beginsel houdt in dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Aangezien dit beginsel ten grondslag ligt aan de inkomstenbelasting moeten de gevolgen van de aanpassing in box 2 logischerwijs in lijn zijn met dit beginsel. Het neutraliteitsbeginsel komt voort uit de subsidiariteit en evenredigheid van de wetgeving.²¹ Dit beginsel dient in acht genomen te worden zodat het evenwicht tussen de IB-ondernemer en DGA niet verstoord wordt om de voorkeur voor één van beide genoemde rechtsvormen zo min mogelijk op basis van fiscale overwegingen te laten bepalen. Daarnaast is de doeltreffendheid en de doelmatigheid van belastingwetgeving van groot belang. Doeltreffendheid houdt in dat de wijze van belastingheffing de gewenste aanpassingen teweegbrengt.²² Doelmatigheid wil zeggen dat het doel van de belastingheffing wordt bereikt tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.²³ De gewenste doelstellingen moeten bereikt worden zonder dat dit vergaande negatieve neveneffecten veroorzaakt. Tot slot wordt in dit onderzoek gesproken over lastendruk en belastingdruk. Hier wordt mee bedoeld: de gemiddelde of marginale belasting/lasten

---

¹⁸ Art 3.81 Wet IB 2001.

¹⁹ Art. 4.6 Wet IB 2001.

²⁰ Heithuis, FM 1999/89, par. 2.2.1.

²¹ Kamerstukken II. 1990/91, 22 008 nr. 2, p. 23-26.

²² Centraal planbureau, Een economisch afwegingskader voor belastinginstrumenten 2023, p.11.

²³ CPB, Een economisch afwegingskader voor belastinginstrumenten 2023. p.9.

druk die de ondernemer ervaart naar aanleiding van de belasting en premie heffingen zoals deze worden uiteengezet in paragraaf 3.4, 3.5, 4.3 en 4.4.

§ 1.4 De opzet van het onderzoek

Het onderzoek begint in hoofdstuk 2 met het duiden van het leerstuk van het globale evenwicht. In hoofdstuk 3 volgt een uiteenzetting van de wijze waarop de IB-ondernemer in de belastingheffing wordt betrokken. In het opvolgende hoofdstuk wordt hetzelfde gedaan met betrekking tot de DGA. Daarna wordt in hoofdstuk 5 aan de hand van een rekenkundig model een analyse gemaakt met betrekking tot de verschillen in de gemiddelde en marginale lastendruk als gevolg van de eerdergenoemde aanpassing in box 2. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de conclusie gevormd en het antwoord geformuleerd op de onderzoeksvraag.

§ 1.5 Afbakening van onderzoek

In de voorgaande paragraaf zijn de definities van de DGA en de IB-ondernemer uiteengezet. Echter wordt in deze scriptie niet stilgestaan bij alle aspecten van deze twee ondernemingsvormen. Zo wordt de IB-ondernemer geacht een natuurlijke persoon te zijn woonachtig in Nederland. Voor de DGA geldt hetzelfde. Daarnaast is zijn BV in Nederland gevestigd en naar Nederlands recht opgericht. In dit onderzoek wordt er verder van uitgegaan dat de DGA een 100% belang heeft in zijn eigen vennootschap. Er wordt niet stilgestaan bij de mogelijkheden die beide soorten ondernemers hebben met betrekking tot het opbouwen van pensioen. Ook wordt aangenomen dat de IB-ondernemer aan het urencriterium voldoet en dus gebruik kan maken van de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek.²⁴ De startersaftrek wordt niet meegenomen in de analyse van de lastendruk. Daarnaast wordt aangenomen dat de ondernemers niet over verrekenbare verliezen beschikken. Ook wordt aangenomen dat het loon dat de DGA ontvangt voor zijn arbeid al als loonkosten op de winst van de BV in mindering zijn gebracht. Op deze manier kunnen beide soorten ondernemers goed met elkaar worden vergeleken. Dit onderzoek is specifiek gericht op de gemiddelde en marginale lastendruk voor de jaren 2023 en 2024.

Een laatste doch belangrijke afbakening is dat er in dit onderzoek zuiver op grond van fiscale wetgeving naar de gemiddelde en marginale lastendruk zal worden gekeken. Andere verschillen tussen de IB-ondernemer en de DGA zoals de persoonlijke aansprakelijkheid en de kosten voor administratie en jaarrekening worden achterwege gelaten.

---

²⁴ Art. 3.79a Wet IB 2001 en art. 3.76 Wet IB 2001.

Hoofdstuk 2 Het leerstuk van het globale evenwicht

§2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de leer van het globale evenwicht geanalyseerd (deelvraag 1). In paragraaf 2.2 wordt kort uiteengezet hoe de IB-ondernemer en de DGA in de belastingheffing worden betrokken. Aan de hand van deze uiteenzetting wordt de leer van het globale evenwicht toegelicht. Daarna wordt ingegaan op de historie van de leer van het globale evenwicht en de bedoelingen van de wetgever met betrekking tot dit leerstuk. In paragraaf 2.3 volgt het bespreken van een aantal kritische noten uit de literatuur. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt een antwoord geformuleerd op de eerste deelvraag (paragraaf 2.4).

§2.2 Het globale evenwicht

Het globale evenwicht ziet op een gelijke belastingdruk op de IB-ondernemer en de DGA. De IB-ondernemer betaalt belasting over de winst uit onderneming.²⁵ De IB-ondernemer kan gebruik maken van de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek als hij voldoet aan het urencriterium.²⁶ De ondernemer kan deze posten te gelde maken tegen een tarief van 36,93%.²⁷ Hiermee verlaagt de ondernemer het belastbaar inkomen en dus de belastingdruk. Daarnaast heeft de belastingplichtige recht op de algemene heffingskorting en de arbeidskorting.²⁸ Het belastingpercentage inclusief de premies volksverzekering dat de IB-ondernemer betaalt bedraagt voor de eerste €73.031 36,93% en over het meerdere 49,50%.²⁹

Het inkomen van de DGA bestaat uit twee componenten. De eerste component is de vergoeding voor de geleverde arbeid aan zijn BV. Over dit loon betaalt de DGA belasting in box 1 tegen een progressief tarief.³⁰ Ook de DGA kan gebruik maken van de algemene heffingskorting en de arbeidskorting.³¹ Over de winst die wordt behaald in de BV wordt vennootschapsbelasting geheven. Het tarief is 19% over de eerste €200.000 en 25,8% over het meerdere. Als de winst wordt uitgedeeld aan de DGA vindt er een heffing plaats in box 2 tegen een tarief van 26,9%. Hetgeen resulteert in een gecombineerd tarief van 40,79% voor winsten onder de €200.000. Deze dubbele heffing is kenmerkend voor het in Nederland gehanteerde klassieke stelsel.³² De wetgever wil hiermee bereiken dat er gelijkheid is in de belastinglasten voor de DGA en de IB-ondernemer.³³ De mogelijkheid van de DGA om belastingheffing uitstellen trekt recent steeds vaker de aandacht.³⁴ Door uitdeelbare winst niet uit te keren kan de DGA evenwel de heffing in box 2 voorkomen. De manieren waarop de IB-ondernemer en de DGA in de belastingheffing worden betrokken wordt uitgebreid uiteengezet in hoofdstuk 3 en 4.

Van oudsher is er het doel van de wetgever om neutraal te zijn tegenover de keuze van verschillende rechtsvormen. Ook wetten die lang geleden zijn ingevoerd zoals de Wet op bedrijfsbelasting 1893 worden getypeerd door het streven naar een evenwicht op fiscaal vlak tussen ondernemingsvormen.

---

²⁵ Art 3.2 Wet IB 2001.

²⁶ Art 3.76 Wet IB 2001 en art 3.79a Wet IB 2001.

²⁷ Art. 2.10 lid 2 Wet IB 2001.

²⁸ Art. 8.11 Wet IB 2001 en Art 8.10 lid 2 Wet IB 2001.

²⁹ Art 2.10 lid 1 Wet IB 2001.

³⁰ Art 2.10 lid 1 Wet IB 2001.

³¹ Art. 8.11 Wet IB 2001 en Art 8.10 lid 2 Wet IB 2001.

³² Tigelaar-Klootwijk, FM 2013/141. par. 3.3.2.

³³ Kamerstukken II 1995/96, 24761, 3, p. 5

³⁴ Dool e.a., TFO 2023/184.1. par. 4.2.2.

De toenmalige minister van financiën koos voor een gelijke behandeling doch zag wel in, dat dát ideaal slechts globaal benaderd kon worden.³⁵ Ook de deelnemingsvrijstelling uit dezelfde wet laat blijken dat er een neutrale instelling is tegenover de keuze van de rechtsvorm.³⁶ Dit idee is echter pas later terug te vinden in de besluitvorming rondom fiscale regelgeving. Volgens Grapperhaus, de toenmalige staatssecretaris van financiën, is dit leerstuk voor het eerst geïntroduceerd bij de behandeling van de Wet belastingherziening 1953. Tijdens deze behandeling werd nog niet ingegaan op de inhoud van het begrip maar is zuiver het idee van het globale evenwicht aan het licht gebracht. Er is door de toenmalige minister van financiën gesteld dat er een evenwicht bestond maar dit werd nog niet rekenkundig geanalyseerd. In de latere behandeling van de wet belastingherziening 1960 wordt gesproken over een samenhang tussen de heffing van inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting.³⁷ De leer van het globale evenwicht wordt zelfs gebruikt om het bestaan van de vennootschapsbelasting te verantwoorden.³⁸ In een later stuk heeft Grapperhaus nogmaals toegelicht waarom het evenwicht relevant is. Hij stelt dat het draagkrachtbeginsel, de rechtvaardigheid en de doelmatigheid het streven naar een evenwichtig belastingstelsel onontkoombaar maakt.³⁹

In de loop der jaren zijn er verschillende aanpassingen gedaan om het evenwicht te behouden. In 1997 werd de gebruikelijk-loonregeling (art 12a Wet op de loonbelasting 1964) ingevoerd waardoor de belastingdruk op de IB-ondernemer weer dichterbij die van de DGA is gekomen.⁴⁰ Later is ook de MKB-winstvrijstelling (art 3.79a Wet IB 2001) opgenomen om de vlucht naar de BV te voorkomen.⁴¹ Deze maatregel is wederom genomen om de belastingtarieven voor de DGA en de IB-ondernemer te doen convergeren. Ook de zelfstandigenaftrek (art. 3.76 Wet IB 2001) kan volgens Stevens een belangrijke drijfveer zijn voor belastingplichtigen om voor het IB-ondernemerschap te kiezen.⁴² Echter is dit vooral van belang aan de onderkant van het inkomensgebouw, stelt hij. Eerder is het globale evenwicht een van de doelstellingen geweest bij het aanpassen van de inkomstenbelasting. Zo is in 2001 bij de invoering van de huidige Wet IB gepoogd de marginale tarieven dichterbij elkaar te brengen.⁴³

De hedendaagse invulling van het globale evenwicht wordt nog steeds gekenmerkt door het streven om het vanuit fiscaal oogpunt irrelevant te maken welke ondernemingsvorm gekozen wordt. Om dit te bereiken worden aanpassingen gedaan aan de tarieven en de grondslag van belastingen.⁴⁴ Het evenwicht dient vooral te bestaan met betrekking tot het gemiddelde belastingtarief. Mochten deze tarieven te ver uit elkaar lopen dan leidt dit tot een vlucht naar de rechtsvorm met de laagste belastingdruk.⁴⁵ Dat er geen vlucht is naar een van beide ondernemingsvormen vanuit de belastingplichtige laat zien dat er zeker sprake is van een evenwicht.⁴⁶

Ondanks dat er een balans is tussen de verschillende ondernemingsvormen is er een inkomensniveau waarop het voordeliger is om te ondernemen als DGA ten opzichte van het van IB-ondernemerschap.

---

³⁵ Kamerstukken II 1892/93, 71 nr. 6, p. 69.

³⁶ Grapperhaus 1966, p. 40-41.

³⁷ Grapperhaus 1966, p. 48.

³⁸ Wuisman, IVOR 2011/81, par. 7.4.2.

³⁹ Grapperhaus, WFR 1968/1073.

⁴⁰ Meussen, FED 1997/870.

⁴¹ Stevens, WFR 2010/744.

⁴² Stevens, WFR 2010/744.

⁴³ Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 32140 nr. 71.

⁴⁴ Dool e.a., TFO 2023/184.1. par. 4.2.2.

⁴⁵ Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 32140 nr. 71.

⁴⁶ Wuisman, IVOR 2011/81, par. 7.4.2

Dit omslagpunt is afhankelijk van de winst, het loonniveau en de tarieven waarmee gerekend wordt.⁴⁷ Ook is het omslagpunt sterk afhankelijk van het percentage van de winst dat daadwerkelijk wordt uitgekeerd aan de DGA. Als de DGA niet alle uitdeelbare winst uitkeert zal het omslagpunt met betrekking tot de gemiddelde lastendruk op een lager inkomensniveau liggen. Een verdere analyse van dit omslagpunt en de lastendruk op beide soorten ondernemers zal worden uitgevoerd in hoofdstuk 5.

§2.3 Kritiek op het globale evenwicht

Eerder in dit hoofdstuk is gebleken dat de overheid voet bij stuk houdt met betrekking tot de leer van het globale evenwicht. Vanuit de literatuur zijn er echter een aantal kritiek punten die hierna kort aan de orde komen. Het eerste punt van kritiek is dat de DGA door middel van het niet uitkeren van dividend de belastingheffing in box 2 kan uitstellen. Door dit te doen wordt de belastingheffing uitgesteld en is er een fiscaal voordeel voor de DGA ten opzichte van de IB-ondernemer. Dit ondanks het tot op zekere hoogte gelijke marginale belastingtarief voor de IB-ondernemer in box 1 en de DGA (gecombineerde heffing in box 2 en vennootschapsbelasting). De gemiddelde lastendruk representeert in dit geval niet de economische werkelijkheid omdat de heffing in box 2 uitgesteld wordt.⁴⁸ De IB-ondernemer kan de heffing over de winst niet uitstellen. De jaarlijkse winst die de IB-ondernemer toekomt wordt direct in de heffing betrokken. Daarnaast kan de DGA de heffing over stille reserves en goodwill in de vennootschap oneindig uitstellen als in plaats van de onderneming de aandelen in de vennootschap worden overgedragen. De IB-ondernemer zal bij staking moeten afrekenen over de stille reserves en goodwill.

Een tweede punt van kritiek is dat het globale evenwicht empirisch slechts grof benaderbaar is. Het globale evenwicht ziet op een inkomensniveau en is sterk afhankelijk van de winst, het loon en het gekozen uitkeringspercentage van de DGA. Ook Grapperhaus stelt dat de minister zich er makkelijk van af heeft gebracht door te stellen dat een cijfermatig fiscaal evenwicht onmogelijk haalbaar is.⁴⁹ Vanwege het voorgaande wordt getwijfeld aan de juistheid van de leer van het globale evenwicht.

Een laatste punt van kritiek is het feit dat de leer van het globale evenwicht wordt gebruikt om de invoering van de vennootschapsbelasting en de vorm van het huidige belastingsysteem van economische dubbele heffing van de DGA te rechtvaardigen.⁵⁰ Volgens Van Dijck is de leer van het globale evenwicht dan ook een drogreden.⁵¹ Hij stelt dat er slechts een evenwicht bereikt kan worden met betrekking tot de gemiddelde lastendruk als de dubbele heffing op de DGA wordt vervangen door een enkelvoudige maar hogere vennootschapsbelasting. Op deze manier is het voor de DGA onmogelijk om belastingheffing in box 2 uit te stellen. In paragraaf 4.2 wordt de belastingheffing op de DGA verder uiteengezet.

Ondanks de kritiek op de leer van het globale evenwicht is het toch van belang om het evenwicht te bestuderen. Het gelijker belasten van de IB-ondernemer en de DGA is vandaag de dag nog steeds een doelstelling van de wetgever.⁵² Daarnaast zal de aanpassing aan box 2 in 2024 leiden tot een ander evenwicht dat nog niet eerder onderzocht is.

---

⁴⁷ Van Es, TFO 2007/92.

⁴⁸ Van den Dool, TFO 2017/150.2.

⁴⁹ Grapperhaus 1966, p. 50.

⁵⁰ Wuisman, IVOR 2011/81, par. 7.4.2

⁵¹ Van Dijck WFR 1983/853.

⁵² Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 29.

§2.4 Deelconclusie

In dit hoofdstuk is de leer van het globale evenwicht uiteengezet. Eerst is de historie van het idee aan het licht gekomen. Het ontstaan van het idee van het globale evenwicht is te herleiden tot Grapperhaus. Hij leidde deze leer af uit de wetsgeschiedenis. De huidige invulling van de leer omvat het streven naar een gelijke lastendruk voor de IB-ondernemer en de DGA. Door de belastingdruk voor beide soorten ondernemers gelijk te houden streeft de fiscale wetgever naar neutraliteit tegenover de keuze van de rechtsvorm. Ondanks dat de wetgever al decennialang streeft naar het behouden en creëren van een globaal evenwicht is er veel kritiek. Zo stellen critici dat het invoeren van de vennootschapsbelasting op grond van het globale evenwicht niet te rechtvaardigen is en dat alleen een enkelvoudige vennootschapsbelasting voor een evenwicht kan zorgen. Daarnaast is het evenwicht slechts grof benaderbaar en is het voor de DGA mogelijk om belastingheffing uit te stellen. Toch dient het globale evenwicht onderzocht te worden aangezien de wetgever het gelijk belasten van de IB-ondernemer en de DGA nog steeds als doel aanvoert. In de volgende twee hoofdstukken wordt uiteengezet hoe beide ondernemers precies in de belastingheffing worden betrokken.

Hoofdstuk 3 De belastingheffing van de IB-ondernemer

§3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe de IB-ondernemer in de belastingheffing wordt betrokken. Dit hoofdstuk sluit aan bij de tweede deelvraag. In paragraaf 3.2 wordt het ondernemers- en ondernemingsbegrip uiteengezet. In paragraaf 3.3 volgt een beschrijving van het belastingsubject. Hierna worden de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek, die gebruikt kunnen worden om tot het belastbare bedrag te komen, toegelicht. Daarna volgt een korte specificatie van de tarieven die voor de IB-ondernemer gelden en hoe de belasting wordt geheven. Ook worden de algemene loonheffingskorting en de arbeidskorting besproken. In de laatste paragraaf wordt een antwoord op de genoemde deelvraag van dit hoofdstuk geformuleerd.

§3.2 Het ondernemers- en ondernemingsbegrip

Artikel 3.4 van de Wet inkomstenbelasting 2001 bepaalt wie ondernemer is voor de wet. Vóór de invoering van de Wet IB 2001 is het ondernemersbegrip steeds ruimer geworden naar aanleiding van jurisprudentie waardoor ook quasi-ondernemers onder het begrip vielen. Zo konden steeds meer belastingplichtigen gebruik maken van de ondernemersfaciliteiten en een veelal gunstiger belastingregime. Daarom is in het nieuwe artikel gekozen voor aansluiting bij de bedrijfseconomische realiteit.⁵³ Alleen 'echte' ondernemers zijn vanaf 1 januari 2001 ondernemers voor de inkomstenbelasting. Op deze wijze is de commanditaire vennoot naar box 3 overgegaan. Het ondernemersartikel in de Wet IB is sinds de invoering in 2001 niet meer aangepast.

In de wet is neergelegd dat om te kwalificeren als ondernemer een onderneming voor rekening van de belastingplichtige moet worden gedreven en de belastingplichtige rechtstreeks verbonden moet zijn voor verbintenissen van deze onderneming.⁵⁴ De eerste van de voorgaande cumulatieve voorwaarden houdt in dat de opbrengsten de belastingplichtige rechtstreeks moeten toevloeien.⁵⁵ Daarbij moet de ondernemer om aan dit vereiste te voldoen onbepaald gerechtigd zijn tot de resultaten van de onderneming.⁵⁶ Voor het verbondenheids criterium moet worden aangesloten bij het privaatrecht.⁵⁷ Het gaat hierbij om een continue verbondenheid en niet alleen voor verbintenissen uit het verleden.⁵⁸ Daarnaast wordt een belastingplichtige op grond van artikel 3.5 Wet IB 2001 als ondernemer gekwalificeerd wanneer een zelfstandig beroep wordt uitgeoefend.⁵⁹

Naast het ondernemersbegrip is het begrip onderneming van belang. Er is sprake van een onderneming in de zin van de inkomstenbelasting als aan de volgende cumulatieve voorwaarden wordt voldaan: een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid waarbij de belastingplichtige deelneemt aan het economisch verkeer met het doel om winst te behalen. Daarnaast moet het te verwachten voordeel redelijkerwijs te verwachten zijn voor de ondernemer. Hobby's en andere bezigheden in de privésfeer kunnen daarmee niet kwalificeren als onderneming. Deze criteria zijn

---

⁵³ *Kamerstukken II 1998/99*, 26 727, nr. 3, p. 92-93.

⁵⁴ Art. 3.4 Wet IB 2001.

⁵⁵ HR 15 november 1950, ECLI:NL:HR:1950:130.

⁵⁶ HR 23 maart 2018, 17/02797.ECLI:NL:HR:2018:417.

⁵⁷ HR 14 juli 2006, ECLI:NL:PHR:2006:AV0846.

⁵⁸ *Kamerstukken II 1998/99*, 26727, nr. 3.

⁵⁹ Art. 3.5 Wet IB 2001.

niet terug te vinden in de fiscale wetgeving ondanks het advies van de Raad van State.⁶⁰ De wetgever is van mening dat een abstracte omschrijving in de wet weinig zou toevoegen aan de huidige vormgeving van het begrip aan de hand van jurisprudentie.

§3.3 Resultaat uit onderneming

Als een belastingplichtige kwalificeert als ondernemer voor de inkomstenbelasting dan wordt de belastingplichtige in de heffing betrokken voor de winst uit onderneming. In artikel 3.8 van de Wet IB 2001 is bepaald dat alle behaalde voordelen in welke vorm dan ook tot de winst gerekend worden indien verkregen uit een onderneming. Deze winst vormt de vergoeding voor de geleverde arbeid en het gebruikte kapitaal van de belastingplichtige. Er volgen op basis van de jurisprudentie twee functies uit deze omschrijving.⁶¹ In de eerste plaats bepaalt dit artikel wat er als winst belast moet worden en in de tweede plaats wordt er gedomd op het totaalwinstbeginsel. Als de opbrengst dusdanig verbonden is aan de uitgevoerde werkzaamheden behoort ook dit tot de winst.

De winst die behaald wordt door de ondernemer wordt opgesplitst in moten van een jaar om vervolgens in de belastingheffing te worden betrokken. Dit wordt ook wel de jaarwinst genoemd. Dit is van belang omdat het progressieve tarief wordt losgelaten op deze stukken van de winst. Om te bepalen in welke jaar een opbrengst tot de winst moet worden gerekend is in art 3.25 Wet IB 2001 neergelegd dat dit moet gebeuren met het in acht nemen van goedkoopmansgebruik. Het goedkoopmansgebruik is een dynamische denkwijze waarbij rekening moet worden gehouden met het realiteitsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het eenvoudbeginsel.⁶² Het eerste beginsel betekent dat het opknippen van de totaalwinst in lijn moet zijn met de werkelijke gebeurtenissen. Het voorzichtigheidsbeginsel maakt dat de ondernemer pas winst mag nemen als deze winst zeker is. Ook moet de ondernemer verliezen nemen zodra deze voorzienbaar zijn.⁶³ Hierdoor wordt de winst pas belast als de ondernemer deze ook daadwerkelijk geniet. Het laatste beginsel maakt dat de ondernemer kan kiezen voor de meest eenvoudige en passende manier van boekhouden. Daarnaast is van groot belang dat goedkoopmansgebruik pas aanwezig wordt geacht als de ondernemer een bestendige gedragslijn laat zien. Dit zorgt ervoor dat de ondernemer gebonden is aan zijn eerdere beslissingen en daardoor niet de mogelijkheid heeft om te schuiven met winsten. De uitwerking van het goedkoopmansgebruik kan dus per ondernemer verschillen.

Er zijn een aantal inbreuken op het totaalwinstbegrip waaronder aftrekbeperkingen en het forfaitaire systeem voor winstvaststelling bij zeescheepvaart.⁶⁴ Deze vrijstellingen en methoden zorgen ervoor dat de totaalwinst niet meer gelijk is aan de optelsom van de jaarwinsten en de stakingswinst. In de volgende paragraaf wordt stilgestaan bij de zelfstandigenaftrek, het belangrijkste onderdeel van de ondernemersaftrek, en de MKB-winstvrijstelling.

Op de behaalde winst kunnen de verliezen die zijn geleden in de aanloopfase van de onderneming in mindering gebracht worden. Het moet hierbij gaan om verliezen uit de voorgaande vijf kalenderjaren voor het kalenderjaar dat de belastingplichtige de ondernemersstatus kreeg. De verliezen mogen niet

---

⁶⁰ *Kamerstukken II 1998/99, 26 727, nr. 3, p. 93. (MVT).*

⁶¹ HR 2 April 1947, B.8335.

⁶² Essers, *Cursus Belastingrecht*, IB.3.2.16.B.b De beginselen van goedkoopmansgebruik.

⁶³ Essers, *Cursus Belastingrecht*, IB.3.2.16.B.b3 De beginselen van goedkoopmansgebruik.

⁶⁴ Zie o.a. art. 3.15 t/m 3.17 en art 3.22 Wet IB 2001.

eerder ten laste van het inkomen uit werk en woning zijn gebracht.⁶⁵ Echter wordt in dit onderzoek slechts de IB-ondernemer in aanmerking genomen die niet over aanloopverliezen beschikt.

§3.4 De zelfstandigenaftrek en MKB-winstvrijstelling

Om tot de winst uit onderneming te komen moet rekening gehouden worden met de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek. Deze twee vrijstellingen zorgen ervoor dat het bedrag waarop het tarief van de inkomstenbelasting wordt losgelaten lager is. Hierdoor is de te verschuldigde belasting lager. De MKB-winstvrijstelling bedraagt momenteel 14% van het totale bedrag aan winst uit onderneming van de belastingplichtige. Voordat deze vrijstelling wordt toegepast, wordt de winst eerst verminderd met de ondernemersaftrek.⁶⁶ De MKB-winstvrijstelling is door de wetgever ingevoerd om het vestigingsklimaat in Nederland te verbeteren en ondernemingsactiviteiten te bemoedigen.⁶⁷ De aftrek is in stappen afgenomen en voor 2023 gemaximeerd op een tarief van 36,93%.⁶⁸ Het voordeel van de MKB-winstvrijstelling is de afgelopen dus jaren gedaald. De wetgever wil hiermee de verschillen tussen werknemers en IB-ondernemers verkleinen.⁶⁹ Door deze aftrek wordt het verschil in belastingdruk in vergelijking met de DGA echter groter bij lage inkomensniveaus aangezien de DGA geen gebruik kan maken van deze vrijstelling. De MKB-winstvrijstelling draagt dan niet bij aan de neutraliteit tegen over de gekozen rechtsvorm ten opzichte van de DGA.⁷⁰ Mocht de ondernemer een negatief inkomen uit werk en woning hebben, dan vermindert de MKB-winstvrijstelling het verlies. De aftrek wordt in dat geval niet gemaximeerd.

De zelfstandigenaftrek van artikel 3.76 Wet IB 2001 is onderdeel van de ondernemersaftrek.⁷¹ Om gebruik te mogen maken van de zelfstandigenaftrek moet de IB-ondernemer voldoen aan het urencriterium van artikel 3.6 Wet IB 2001.⁷² Aan het urencriterium wordt voldaan als de ondernemer minimaal 1.225 uur besteed aan zijn onderneming of ondernemingen waaruit de belastingplichtige winst geniet. Hierbij is van belang dat de uren die besteed zijn aan de onderneming niet van ondersteunende aard zijn. In geval van ziekte of zwangerschap geldt een verlaagd urencriterium. De wetgever heeft door middel van het urencriterium toe te passen gepoogd beter aan te sluiten bij de bedrijfseconomische invulling van het begrip ondernemer.⁷³ De zelfstandigenaftrek is ingevoerd om ondernemerschap te bevorderen en meer bereidheid te creëren tot het lopen van startersrisico.⁷⁴ De zelfstandigenaftrek bedraagt in 2023 €5030 voor belastingplichtigen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt. In 2024 wordt dit verlaagd naar €3750.⁷⁵ De aftrek geschiedt net als de MKB-winstvrijstelling tegen een tarief van 36,93%.⁷⁶

---

⁶⁵ Art 3.10 Wet IB 2001.

⁶⁶ Art 3.79a Wet IB 2001.

⁶⁷ *Kamerstukken II* 2004/05, 30 107, nr. 2, p. 19-20.

⁶⁸ Art 2.10 lid 2 Wet IB 2001.

⁶⁹ *Kamerstukken II* 2004/05, 30 107, nr. 2, p. 19-20.

⁷⁰ Van Kempen, *Cursus belastingrecht*, IB.3.2.29.A.c. Commentaar MKB-winstvrijstelling.

⁷¹ Art 3.74 Wet IB 2001.

⁷² Artikel 3.6 wet IB 2001 jo. art. 3.76 Wet IB 2001.

⁷³ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 690, nr. 3, p. 4 (MvT).

⁷⁴ *Kamerstukken II* 1998/99, 26 420, nr. 2, p. 57.

⁷⁵ Art 3.76 Wet IB 2001.

⁷⁶ Art 2.10 lid 2 Wet IB 2001.

Mocht de IB-ondernemer niet voldoende winst maken om de zelfstandigenaftrek volledig te gebruiken, dan mag dit bedrag alsnog ten laste van de winst gebracht worden in de opvolgende negen jaar.⁷⁷

§3.5 Het tarief en de heffing

In de vorige paragrafen is uiteengezet hoe de belastbare winst tot stand komt. In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe het netto-inkomen van de IB-ondernemer wordt berekend. Om tot dit bedrag te komen wordt eerst het schijvenstelsel van box 1 toegelicht. Tot slot volgen de algemene heffingskorting en de arbeidskorting waarvan de IB-ondernemer gebruik maakt.

De IB-ondernemer wordt voor zijn inkomen uit werk en woning in box 1 in de belastingheffing betrokken. De heffing geschiedt door middel van een schijvensysteem. De eerste schijf bedraagt effectief €73.031 zoals te zien is in tabel 3.1. Er wordt belast tegen een tarief van 36,93%. Over het meerdere van het belastbare bedrag wordt in de tweede schijf een tarief van 49,5% geheven.⁷⁸ In de tabel is te zien dat het tarief inclusief premies volksverzekeringen gelijk is ondanks dat het inkomensbelasting percentage over de eerste € 37.149 9,28% bedraagt. Hierdoor is de lastendruk over de eerste €73.031 36,93% in het geval dat de belastingplichtige premiesvolksverzekering verschuldigd is.

Tabel 3.1: Inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen in 2023

Belastbaar inkomen uit woon en werk		Belastingpercentage per schijf	Belastingpercentage inclusief premies volksverzekeringen per schijf
Meer dan	Maar minder dan		
€0	€37.149	9,28%	36,93%
€37.149	€73.031	36,93%	36,93%
€73.031		49,50%	49,50%

Belastingplichtigen ontvangen een algemene heffingskorting indien zij een inkomen tot €73.031 genieten. De maximale heffingskorting bedraagt zoals te zien in tabel 3.2 €3070. Dit bedrag krijgt de belastingplichtige slechts als zijn inkomen niet hoger is dan €22.660.⁷⁹ In het geval dat de belastingplichtige tussen de €73.031 en €22.660 verdient wordt de maximale heffingskorting verminderd met een bedrag gelijk aan het percentage van 6.095% vermenigvuldigd met het meerdere van €22.660. Langs deze weg is de algemene heffingskorting dan ook nihil bij een inkomen van meer dan €73.031.

⁷⁷ Art 3.76 lid 7 Wet IB 2001.

⁷⁸ Art 2.10 lid 1 Wet IB 2001.

⁷⁹ Art. 8.10 Wet IB 2001. Zie ook Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3. p. 8.

Tabel 3.2: Heffingskorting in 2023

Belastbaar inkomen uit werk en woning		
Meer dan	Maar minder dan	Algemene heffingskorting
€0	€22.661	€3.070
€22.661	€73.031	€3070 – 6.095% x (inkomen uit werk en woning – €22.660)
€73.031		0

Naast de algemene heffingskorting kunnen IB-ondernemers aanspraak maken op arbeidskorting. De korting bedraagt zoals in tabel 3.3 aangegeven 8.231% tot een inkomen van €10.741. Vanaf het hiervoor genoemde bedrag tot €23.201 bedraagt de korting €884 vermeerderd met 29.861% over het inkomen in deze schijf. De volgende schijf reikt tot €37.691. Hiervoor geldt een arbeidskorting van €4.605 vermeerderd met 3.085% over het verschil tussen €37.691 en de eerdergenoemde €23.201. Vanaf een hoger inkomen daalt de arbeidskorting. Vanaf €37.691 arbeidsinkomen neemt de arbeidskorting met 6.510% af vanaf de €5.052 tot nihil bij een inkomen van €115.295.⁸⁰

Tabel 3.3: Arbeidskorting in 2023

Belastbaar Inkomen uit arbeid		
Meer dan	Maar minder dan	Arbeidskorting
€	€10.741	8,231% x arbeidsinkomen
€10.741	€23.201	€884 + 29,861% x (arbeidsinkomen –€10.741)
€23.201	€37.961	€4.605 + 3.085% x (arbeidsinkomen –€23.201)
€37.961	€115.295	€5.052 – 6,510% x (arbeidsinkomen –€37.961)

Ook moet een IB-ondernemer de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekeringswet (IAB Zvw) afdragen.⁸¹ Over de winst uit onderneming moet de IB-ondernemer 5,43% afdragen. Hierbij geldt een maximum afdracht van €3635,71.⁸² Vanaf een winst uit onderneming van €66.956 loopt de IAB Zvw niet meer op.

§3.6 Deelconclusie

In dit hoofdstuk is uiteengezet hoe de IB-ondernemer in de belastingheffing wordt betrokken. Om als IB-ondernemer aangemerkt te worden, moet de belastingplichtige een onderneming voor eigen rekening drijven en daarnaast rechtstreeks verbonden zijn voor verbintenissen van deze onderneming. Hierbij is het begrip onderneming van belang. Als er sprake is van een onderneming gaat het om een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid waarbij de belastingplichtige deelneemt aan het economisch verkeer. Ook dient de belastingplichtige hierbij het streven te hebben om winst

⁸⁰ Art. 8.11 Wet IB 2001. Zie ook Kamerstukken II 2023, 36202, nr. 3. p. 8.

⁸¹ Art. 42 Zvw en Art. 43 Zvw.

⁸² Art 42 lid 2 Zvw.

te maken. Er wordt een zeer ruim winstbegrip gehanteerd in de inkomstenbelasting. De jaarwinst van de IB-ondernemer moet worden bepaald met inachtneming van de beginselen van goedkoopmans gebruik. De IB-ondernemer kan gebruik maken van de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek. De ondernemer mag aftrekken tegen een tarief van 36,93%. Hiermee verlaagt de ondernemer het belastbaar inkomen en dus de belastingdruk. Ook heeft de belastingplichtige recht op de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. Tot slot is de belastingplichtige gehouden zijn IAB Zvw af te dragen. Het belastingpercentage dat de IB-ondernemer af moet dragen bedraagt voor de eerste €73.031 aan inkomen in box 1 36,93% en over het meerdere 49,50% (winst uit onderneming wordt belast in box 1). In het volgende hoofdstuk zal uiteengezet worden hoe de DGA in de belastingheffing wordt betrokken.

H4 De belastingheffing van de DGA

§4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt geanalyseerd hoe de DGA in de belastingheffing wordt betrokken (deelvraag 3). In paragraaf 4.2 wordt uiteengezet op welke manier de DGA en zijn BV te maken hebben met de vennootschapsbelasting. In paragraaf 4.3 komt de heffing over het inkomen uit aanmerkelijk belang aan bod. Hier wordt ook stilgestaan bij de mogelijkheid die de DGA heeft om belastingheffing in box 2 uit te stellen. Het lenen bij de eigen BV komt ook aan bod in deze paragraaf. Hierop volgt in paragraaf 4.4 een uiteenzetting van de gebruikelijk-loonregeling waarbij wordt geanalyseerd hoeveel loon de DGA daadwerkelijk uitkeert. In de laatste paragraaf wordt een antwoord geformuleerd op de deelvraag van dit hoofdstuk.

§4.2 De vennootschapsbelasting

De DGA drijft zijn onderneming in een besloten vennootschap. De onderneming wordt geacht te worden gedreven met het volledige vermogen van de BV.⁸³ De DGA is aandeelhouder van de BV en daarnaast ook in dienst van zijn BV. Hij verwerft hiermee arbeidsinkomen en kapitaalinkomen.⁸⁴ De winst die wordt gemaakt door de BV wordt tweemaal belast. In eerste aanleg wordt er over de winst die gemaakt wordt vennootschapsbelasting bij de BV geheven. Daarna wordt op het moment dat de winst wordt uitgekeerd aan de DGA belasting geheven in box 2. In paragraaf 4.3 wordt stilgestaan bij de genoemde tweede heffing, de inkomstenbelasting in box 2. In dit onderzoek is het uitgangspunt een binnenlands belastingplichtig lichaam.⁸⁵ Op grond van artikel 8 van de wet VPB 1969 wordt de winst (grotendeels) op dezelfde manier bepaald als voor de IB-ondernemer. Hierbij horen wederom het totaalwinst- en het jaar winstbeginsel zoals in hoofdstuk drie uiteengezet zijn. Kosten die gemaakt zijn in verband met de activiteiten van de onderneming mogen van de winst worden afgetrokken om tot de belastbare winst te komen. Voor dit onderzoek is verder relevant dat winstuitkeringen geen effect hebben op de winst van de BV.⁸⁶

De vennootschapsbelasting bestaat uit twee schijven. Zoals te zien in Tabel 4.1 is het tarief over de eerste €200.000 19%. Als de belastbare winst hoger is dan de eerste schijf, is de te betalen belasting een bedrag van €38.000 verhoogd met de winst die boven de eerste schijf uitkomt vermenigvuldigd met een belastingpercentage van 25,8%. De eerste schijf bedroeg in 2022 nog €395.000. De wetgever voert aan dat de verlaging bijdraagt aan het verkleinen van de disbalans tussen de belasting van de IB-ondernemer en de DGA.⁸⁷

---

⁸³ Art. 2 lid 5 Wet VPB 1969.

⁸⁴ Kamerstukken II 2020/21, 32 140, nr. 71, p. 41.

⁸⁵ Art. 1 Wet VPB 1969 jo. art. 2 Wet VPB 1969.

⁸⁶ Art. 10 lid 1 onderdeel a Wet VPB 1969.

⁸⁷ Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 34.

Tabel 4.1: Tarieven vennootschapsbelasting in 2023

Belastbare winst		
Meer dan	Maar minder dan	Tarief
€0	€200.000	19%
€200.000		€38.000 + 25,8% (Belastbaar bedrag – €200.000)

§4.3 De box-2 heffing

De DGA kan na de heffing van de vennootschapsbelasting bepalen wat hij met de winst in zijn BV doet. Eén van de mogelijkheden is het uitkeren van de winst aan de aandeelhouder in de vorm van dividend. Bij het uitkeren van dividend is de BV verplicht 15% dividendbelasting in te houden en af te dragen aan de fiscus.⁸⁸ De dividendbelasting is een voorheffing op de inkomstenbelasting.⁸⁹ De DGA kan bij de aangifte inkomstenbelasting de betaalde dividendbelasting verrekenen met het te betalen bedrag aan inkomstenbelasting. De DGA betaalt dus uiteindelijk een tarief gelijk aan het tarief in box 2.

Op grond van artikel 4.1 van de Wet IB 2001 is het belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang het inkomen uit aanmerkelijk belang verminderd met de verliezen uit aanmerkelijk belang. Op basis van artikel 2.12 Wet IB 2001 is in 2023 het tarief 26,9%. Er is momenteel (2023) sprake van slechts één schijf in box 2. In dit onderzoek wordt onder andere onderzocht wat de aanpassing aan box 2 voor gevolgen gaat hebben voor de lastendruk op de DGA in 2024. De wijziging in het belastingstelsel omvat het invoeren van twee schijven in box 2. Zoals in paragraaf 1.1 uiteengezet, zal er over de eerste €67.000 een tarief van 24,5% worden geheven. Zoals te zien is in Tabel 4.2 geldt voor de inkomsten die de eerste schijf te boven gaan, in 2024 een tarief van 31%.⁹⁰ Als de ondernemer zijn aandelen vervreemdt vallen ook de hiermee behaalde voordelen onder het box 2 inkomen.

Tabel 4.2: Tarieven box 2 vanaf 2024

Inkomen uit aanmerkelijk belang		
Meer dan	Maar minder dan	Tarief
€0	€67.000	24,5%
€67.000		€16.415 + 31% over het meerdere

Een belangrijk verschil met de IB-ondernemer is dat de DGA de mogelijkheid heeft tot uitstel van belastingheffing. De DGA wordt immers niet in de inkomstenbelasting van box 2 betrokken als hij besluit geen dividend uit te keren. In de periode van 2008 tot 2017 keerden de DGA's met een 100% belang slechts 27% van de winst uit.⁹¹ Het effect hiervan is dat de box 2 heffing wordt uitgesteld. In 2019 is het bedrag aan opgepotte winst opgelopen tot €28 miljard. Eén van de doelstellingen van het invoeren van de twee schijven in box 2 is om het oppotten in de BV tegen te gaan.⁹²

⁸⁸ Art. 5 Wet DB 1965 en art. 7 Wet DB 1965.

⁸⁹ Art. 9.2 Wet IB 2001.

⁹⁰ *Stb.* 2022, 532.

⁹¹ Dool e.a., TFO 2023/184.1.

⁹² Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3, p. 26.

Eén van de andere manieren waarop de DGA geld uit zijn BV kan halen is door geld aan zichzelf uit te lenen. De DGA kan hiermee in privé over deze gelden beschikken maar hoeft nog niet af te rekenen in box 2. Dit versterkt de prikkel tot het inhouden van de winst in de BV.⁹³ Het totaalbedrag aan dit soort leningen is afgelopen jaren gestegen. In 2016 bedroeg het totaalbedrag aan leningen vanuit de BV aan de DGA ruim €55 miljard.⁹⁴ De wetgever heeft de hoogte van deze leningen aan banden gelegd. De maximale hoogte van de lening waaraan nog geen fiscale consequenties zijn verbonden is €700.000 waarbij de schuld voor eigen woning niet meetelt.⁹⁵ Mocht de DGA een schuld hoger hebben dan de grens van €700.000 moet hierover worden afgerekend in box 2 tegen de tarieven uit Tabel 4.2. Hiermee wordt het drempelbedrag verhoogd met het bedrag waarover is afgerekend. Ook leningen die onder dezelfde voorwaarden worden aangegaan met de BV zoals deze ook verstrekt zouden worden door een derde worden door deze maatregel getroffen en als fictief regulier voordeel aangemerkt. Dit is een obstakel voor ondernemers met betrekking tot het efficiënt alloceren van kapitaal. Een tweede opmerkelijk gevolg is dat het aflossen van de schuld leidt tot een negatief voordeel uit aanmerkelijk belang waarna het drempelbedrag weer wordt verlaagd met het afgeloste bedrag.⁹⁶ Mochten er geen inkomsten zijn om het bedrag aan negatief fictief regulier voordeel mee te verrekenen is het mogelijk dat een belastingplichtige tegen dubbele heffing aanloopt wegens de beperkte verliesverrekening mogelijkheden. De wet excessief lenen wordt niet meegenomen in de analyse van de lastendruk in hoofdstuk 5 maar is toch belangrijk om aan te stippen aangezien dit een van de manieren is waarmee de heffing in box 2 uitgesteld kan worden.

§4.4 De gebruikelijk-loonregeling

Naast het inkomen uit aanmerkelijk belang is de DGA ook in dienst bij zijn BV. Het loon dat de DGA langs deze weg aan zijn BV onttrekt vormt vaak de belangrijkste inkomstenbron van de DGA.⁹⁷ Over het gebruikelijke loon is de DGA loonbelasting verschuldigd op grond van artikel 12a van de Wet LB 1964. Hierbij telt uiteraard ook het loon in natura mee. Het gebruikelijke loon wordt in beginsel vastgesteld op een waarde van minimaal de laagste van drie mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is een ondergrens van €51.000. Mocht er een werknemer werkzaam zijn bij de BV of een verbonden lichaam die meer verdient, dan moet het salaris van de DGA minimaal even hoog zijn. Het laatste minimum is het loon dat wordt verdiend door een belastingplichtige met de meest vergelijkbare dienstbetrekking. Het gaat hierbij om een dienstbetrekking waarbij het aanmerkelijk belang geen rol speelt en die niet vast is gesteld buiten de economische realiteit om.⁹⁸ Ook moet de hoogte van het salaris van de vergelijkbare dienstbetrekking goed in te schatten zijn door de inspecteur en de belastingplichtige. De laatste voorwaarde is dat de dienstbetrekking redelijkerwijs bekend moet zijn bij de belastingplichtige die het gebruikelijk loon vaststelt.⁹⁹ Sinds 1 januari 2023 is de doelmatigheidsmarge van 25% op het loon van een vergelijkbare dienstbetrekking afgeschaft. Deze doelmatigheidsmarge diende om het gebruikelijke loon te verlagen. De wetgever wil door deze marge af te schaffen een budgettair voordeel behalen.¹⁰⁰ Daarnaast bleek in de praktijk dat de doelmatigheidsmarge de discussie over de hoogte van het gebruikelijk loon niet voorkwam maar

---

⁹³ Kamerstukken II 2022/23, 35 925-IX, nr. 38, p. 60.

⁹⁴ Kamerstukken II 2020/21, 35 496, nr. 3, p.2.

⁹⁵ Art 4.13 Wet IB 2001 jo. art 4.14a Wet IB 2001.

⁹⁶ Gubbels, Cursus belastingrecht, IB.4.5.5.E. Fictief regulier voordeel.

⁹⁷ Dool e.a., TFO 2023/184.1

⁹⁸ Art. 12a lid 5 onder c Wet LB 1964.

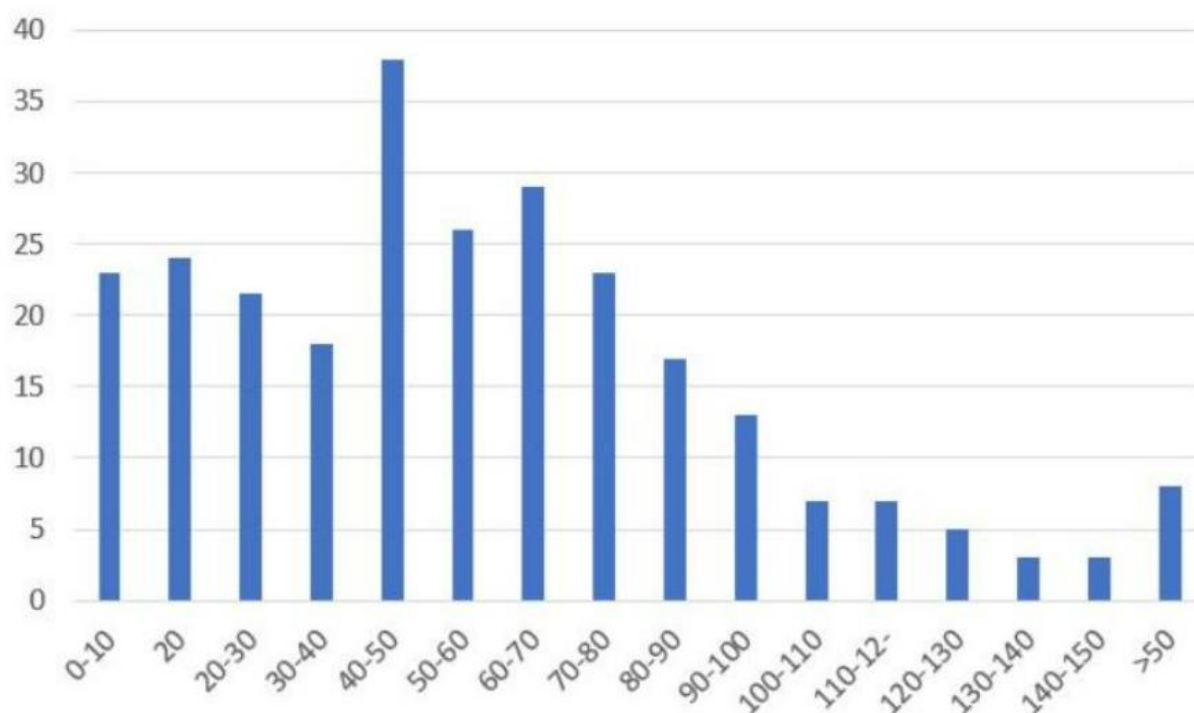
⁹⁹ Art 12a lid 5 onder c Wet LB 1964.

¹⁰⁰ Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3.

slechts het bedrag waar de discussie over ging lager werd.¹⁰¹ Door deze maatregel zal een groter deel van het inkomen van de DGA worden belast in box 1, hetgeen de verschillen tussen IB-ondernemers en de DGA zou moeten verkleinen.¹⁰² De DGA kan stellen dat het gebruikelijk loon in zijn geval lager ligt dan de norm van artikel 12a van de Wet LB 1964. De vrije bewijsleer is hierbij van toepassing. Als de inspecteur meent dat het loon hoger dient te zijn rust de bewijslast hiervoor bij hem.¹⁰³

De DGA lijkt fiscale motieven te hebben bij het bepalen van de hoogte van zijn loonsom. Zoals te zien in Figuur 4.1 keert de DGA vaker dan statistisch te verklaren het exacte bedrag van de nominale ondergrens van het gebruikelijk loon als daadwerkelijk loon uit. Dit is dus tussen de €40.000 en €50.000.¹⁰⁴ Een tweede piek in de frequentieverdeling van het gebruikelijk loon laat zien dat de DGA ook rekening houdt met de tarief opstap in box 1. Er wordt dan een loon uitbetaald ter hoogte van de eerste twee schijven van box 1.¹⁰⁵ Dit komt voor 2023 neer op een belastbare loonsom van rond de €71.000.

Figuur 4.1: Frequentie verdeling van (bruto) gebruikelijk loon in duizenden euro's.

Bron: Rijksoverheid, Belasten van (inkomen uit) aanmerkelijk belang, Bouwstenen voor een beter belastingstelsel, 2020. P. 22.

Ook de DGA moet naast de heffing in box 1 de IAB Zvw afdragen.¹⁰⁶ Over de winst uit onderneming moet de DGA net als de IB-ondernemer 5,43% afdragen. Hierbij geldt een maximum afdracht van €3635,71.¹⁰⁷

¹⁰¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 32 140, nr. 71, p. 42.

¹⁰² Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 15, p. 8-9.

¹⁰³ Kamerstukken II 1996/97, 24 761, nr. 8, p. 23. en art. 12a lid 6 Wet LB 1964.

¹⁰⁴ Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 32 140, nr. 71, p. 41.

¹⁰⁵ Dool e.a., TFO 2023/184.1

¹⁰⁶ Art. 42 Zvw en Art. 43 Zvw.

¹⁰⁷ Art 42 lid 2 Zvw.

§4.5 Deelconclusie

De DGA bevindt zich fiscaal gezien in een bijzondere positie. De DGA ontvangt inkomen uit arbeid en heeft daarnaast kapitaalinkomen. De winst die gemaakt wordt door de BV is belast met vennootschapsbelasting. Er is een tarief opstap van 19% naar 25,8% voor winst hoger dan €200.000. Nadat de winst belast is in de BV kan de DGA besluiten de winst uit te keren. In dit geval wordt het als inkomen uit aanmerkelijk belang belast tegen een percentage van 26,90%. Voor dit onderzoek is van belang dat vanaf 2024 het inkomen uit aanmerkelijk belang belast gaat worden door middel van een tweeschijven systeem. Hierbij komt er een tarief opstap van 24,5% naar 31% bij een grens van €67.000. In plaats van het uitkeren van de winst kan de DGA ook besluiten de winst na heffing van VPB in de BV te houden. Hiermee voorkomt hij vooralsnog de heffing in box 2. Slechts 27% van de winst wordt direct uitgekeerd door DGA's met een 100% belang (jaren 2008 tot 2017). De DGA kan het geld dat in zijn BV zit verder ook aan zichzelf uitlenen. Ook dan voorkomt hij voorlopig de heffing van inkomstenbelasting in box 2. Echter zal het lenen bij de eigen BV zonder fiscale gevolgen worden gemaximeerd op een bedrag van €700.000. Naast het kapitaalinkomen ontvangt de DGA ook loon als beloning voor zijn werkzaamheden voor zijn BV. De loonkosten komen ten laste van de winst. De hoogte van het loon wordt in beginsel vastgesteld op het gebruikelijke loon. Hierbij is het gebruikelijk loon de laagste van de volgende drie minima: het bedrag van €51.000, het loon van de meestverdienende werknemer of het loon van een persoon met een vergelijkbare dienstbetrekking. De DGA lijkt fiscale motieven te hebben bij het kiezen van de hoogte van het loon. In de frequentieverdeling van het gebruikelijk loon zit een piek tussen de €40.000 en €50.000. Dit is dicht bij het gestelde minimum van het gebruikelijk loon. Ook vormt zich een piek bij €70.000. Dit is bij het begin van de hoogste schijf in box 1. In het vorige hoofdstuk is geanalyseerd hoe de IB-ondernemer in de belastingheffing wordt betrokken. In dit hoofdstuk is hetzelfde gedaan voor de DGA. In het volgende hoofdstuk worden deze uiteenzettingen gebruikt om te onderzoeken wat de gemiddelde en marginale lastendruk is voor beide soorten ondernemers.

Hoofdstuk 5 Analyse van de gemiddelde en marginale lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA

§5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de gemiddelde en marginale belastingdruk van de DGA en de IB-ondernemer geanalyseerd (deelvraag 4 en 5) aan de hand van een rekenmodel in Excel. In paragraaf 5.2 wordt de keuze voor de geanalyseerde inkomensniveaus toegelicht¹⁰⁸. Daarna volgt in paragraaf 5.3 een analyse van de gemiddelde lastendruk in 2023 voor zowel de IB-ondernemer als de DGA. In paragraaf 5.4 volgt dezelfde analyse voor 2024. In deze paragraaf zal ook worden getoetst in hoeverre het bereikte globale evenwicht wenselijk is. De gemiddelde lastendruk van 2023 en 2024 wordt vergeleken om het effect van het invoeren van de twee schijven in box 2 te kunnen analyseren. In paragraaf 5.5 wordt de marginale lastendruk voor de ondernemers onderzocht en vergeleken voor de jaren 2023 en 2024. Hierop volgt paragraaf 5.6 waar in wordt gegaan op het fiscale omslagpunt. Dit is het inkomensniveau waarbij het voor een ondernemer voordeliger is om te ondernemen als DGA in plaats van als IB-ondernemer. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt een antwoord geformuleerd op de deelvragen van dit hoofdstuk.

§5.2 Verantwoording van de gemaakte aannames bij de analyses

In dit hoofdstuk wordt, zoals in de inleiding naar voren is gekomen, een aantal analyses gemaakt met betrekking tot de lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA. In dit onderzoek is ervoor gekozen om de loon- en winstniveaus in lijn met het stuk 'De fiscale positie van de DGA' te analyseren.¹⁰⁹ In dit stuk is naar voren gekomen dat de DGA zeer frequent het gebruikelijk loon ontvangt voor zijn arbeid of een salaris dat net onder de hoogste schijf van de inkomstenbelasting in box 1 wordt belast. Derhalve wordt de analyse uitgevoerd met de loonniveaus van €51.000 en €73.031. De winstniveaus voor heffing van vennootschapsbelasting voor de DGA die gebruikt worden zijn €0, €100.000 en €200.000. Deze winstniveaus worden geanalyseerd in combinatie met de twee loonniveaus. Op de genoemde winstniveaus is het loon van de DGA reeds in aftrek gebracht. Daarnaast wordt geanalyseerd wat de gemiddelde en marginale lastendruk is als de DGA 27% van de winst na de heffing van VPB besluit uit te keren. Dit wordt geanalyseerd omdat DGA's met een 100% belang in de periode van 2008 tot 2017 gemiddeld het genoemde percentage uitkeerden.¹¹⁰ De data wijzen erop dat de hoogte van de winstuitdelingen fiscaal gemotiveerd is. Zo werd in de jaren 2007 en 2014 meer winst uitgekeerd wegens een tijdelijk lager tarief in box 2.

Voor de IB-ondernemer geldt dat alle winst direct toegerekend wordt aan de ondernemer en dus direct in de belastingheffing wordt betrokken. De winstniveaus die worden geanalyseerd zijn in lijn met de hiervoor genoemde winst- en loonniveaus van de DGA. Het onderscheid tussen loon en winst is voor de IB-ondernemer niet bestaand. De gemiddelde en marginale lastendruk worden eerst vergeleken met dat van de DGA voor de volgende winstniveaus: €51.000, €73.031, €151.00, €173.031, €251.000 en €273.031.

---

¹⁰⁸ Onder inkomen wordt voor de DGA verstaan: Het loon van de DGA + de winst voor VPB. Voor de IB-ondernemer is het inkomen de winst uit onderneming.

¹⁰⁹ Dool e.a., TFO 2023/184.1

¹¹⁰ Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 32140 nr. 71.

Vervolgens zullen meer inkomensniveaus worden geanalyseerd tot een inkomen van €275.000 in stappen van €5.000. Dit schetst een compleet beeld en geeft een extra dimensie aan de conclusies van dit hoofdstuk. Daarnaast kan aan de hand van de berekende percentages en de visuele uitkomst daarvan in grafieken een analyse worden gemaakt van het snijpunt waarbij het voor de belastingplichtige in fiscale zin niet uitmaakt om te ondernemen als DGA dan wel IB-ondernemer (globale evenwicht).

Bij de analyse van de gemiddelde en marginale lastendruk wordt ervan uitgegaan dat de DGA eerst zijn loon aanvult tot de genoemde niveaus van €51.000 of €73.031. De winst die boven dit loon uitkomt wordt door de DGA uitgekeerd na heffing van VPB. Een inkomen van 100.000 betekent voor de DGA dus €51.000 loon en €49.000 winst voor heffing van VPB of €73.031 aan loon en €26.969 aan winst voor de heffing van VPB.

In de analyse is naast de invoering van twee schijven in box 2 rekening gehouden met de verlaging van de zelfstandigenaftrek voor de IB-ondernemer. Overige aanpassingen aan het belastingstelsel zoals veranderingen in de hoogte en tarieven van de schijven van box 1 voor het jaar 2024 zijn nog niet bekend en worden derhalve achterwege gelaten. Mede hierdoor komt er een analyse tot stand waarbij het effect van de tarief opstap in box 2 duidelijk wordt.

Belangrijk is dat bij de analyse van de lastendruk de aanname is gemaakt dat als de DGA niet alle uitdeelbare winst daadwerkelijk uitdeelt de belastingclaim in box 2 oneindig kan worden doorgeschoven. Dit impliceert dat de onderneming wordt overgedragen binnen familiale sfeer waarbij gebruik wordt gemaakt van de doorschuifregeling (art. 4.17a, art 4.17b en art 4.17c Wet IB 2001). Een vereiste om gebruik te kunnen maken van deze doorschuifregeling is dat het over te dragen vermogen ondernemingsvermogen en geen beleggingsvermogen is. In de analyse wordt er dan ook vanuit uitgegaan dat aan de voorwaarden van de doorschuifregelingen is voldaan.

Bij het berekenen van de belastingdruk van de IB-ondernemer is rekening gehouden met de MKB-winstvrijstelling, de arbeidskorting, de algemene heffingskorting en de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet zoals in paragraaf 3.4 uiteengezet. Bij het berekenen van de belastingdruk op het loon en het dividend van de DGA is wederom rekening gehouden met de arbeidskorting, de algemene heffingskorting en de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet zoals uiteengezet in paragraaf 4.3 en 4.4.

§5.3 De gemiddelde lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2023

In paragraaf 2.2 is uiteengezet dat het globale evenwicht bereikt dient te worden met inachtneming van de gemiddelde belastingdruk. De IB-ondernemer en de DGA worden, zoals in hoofdstuk drie en vier uiteengezet, op verschillende manieren belast. In deze paragraaf wordt de gemiddelde belastingdruk in 2023 van beide soorten ondernemers geanalyseerd. De gemiddelde belastingdruk dient vergelijkbaar te zijn voor beide soorten ondernemers aangezien dit anders kan leiden tot een vlucht in een van beide rechtsvormen. Het gelijk belasten van de IB-ondernemer en de DGA is sinds de totstandkoming van de leer van het globale evenwicht het doel geweest.¹¹¹

In Tabel 5.1 is de gemiddelde belastingdruk voor de IB-ondernemer en de DGA af te lezen voor het jaar 2023. Zie Bijlage A voor de berekening van de percentages in deze Tabel. Het wordt hierbij duidelijk dat de gemiddelde lastendruk voor een belastingplichtige bij een winst uit onderneming van €51.000 en €73.031 lager is dan voor de DGA. Bij een winstniveau van €100.000 voor de DGA (na

---

¹¹¹ Grapperhaus 1966, p. 47.

aftrek loonkosten) zijn de verschillen in gemiddelde belastingdruk kleiner. In combinatie met een loon van €51.000 is het verschil in belastingdruk 1,95 procent punt. Bij eenzelfde winstniveau voor de DGA maar een loon van €73.031 voor de DGA is het verschil slechts 0.54 procent punt. Voor hogere winstniveaus is af te lezen in Tabel 5.1 dat de DGA aan een lager gemiddeld belastingpercentage is onderworpen.

Tabel 5.1: Gemiddelde belastingdruk IB-ondernemer en DGA 2023 inclusief IAB Zvw waarbij de DGA 100% van de uitdeelbare winst uitkeert.

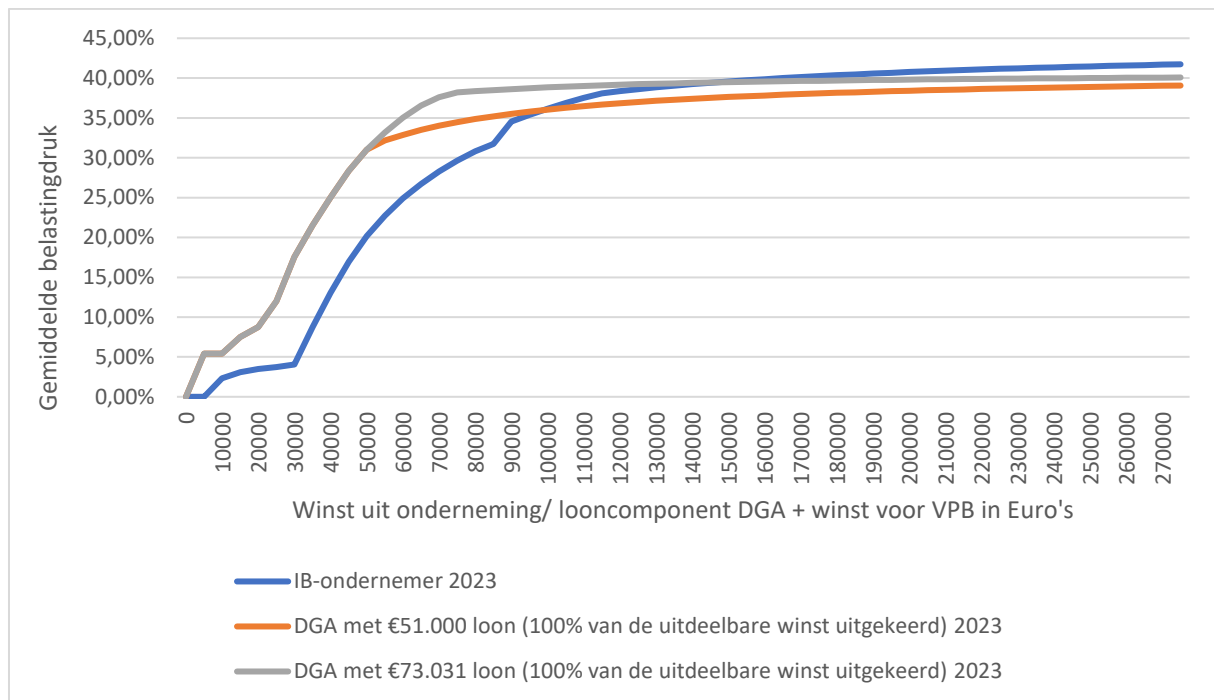
Winst uit onderneming/ Inkomen DGA¹¹²	Waarvan winst component voor VPB ingeval van de DGA	Gemiddelde belastingdruk IB-ondernemer	Gemiddelde belasting druk DGA	Verskil in %-punt
€51.000	€0	20,73%	31,49%	10,76%
€73.031	€0	29,12%	38,12%	9,00%
€151.000	€100.000	39,60%	37,65%	1,95%
€173.031	€100.000	40,20%	39,66%	0,54%
€251.000	€200.000	41,48%	38,90%	2,58%
€273.031	€200.000	41,71%	40,07%	1,64%

Op grond van Tabel 5.1 wordt duidelijk dat het bij lage winst- en loonniveaus voordelig is voor een belastingplichtige om als IB-ondernemer te ondernemen in plaats van als DGA. Echter geldt voor hogere winsten in combinatie met het loon van de DGA dat de DGA een lagere gemiddelde belastingdruk geniet.

Figuur 5.1 laat zien dat er inderdaad een punt komt waarbij de IB-ondernemer een hogere belastingdruk ondergaat dan de DGA. Als de DGA het gebruikelijke loon van €51.000 ontvangt in 2023 is de gemiddelde belastingdruk over het totale inkomen van de DGA gelijk aan dat van de IB-ondernemer bij een inkomensniveau van rond de €95.000 (zie figuur 5.1 hierna). In het geval de DGA €73.031 aan loon ontvangt ligt het inkomensniveau waarop de gemiddelde belastingdruk gelijk is met dat van de IB-ondernemer rond de €145.000. Na het inkomensniveau waarbij het voor een belastingplichtige met betrekking tot de gemiddelde belastingdruk voordeliger is geworden om als DGA te ondernemen zijn de verschillen in gemiddelde belastingdruk kleiner dan bij lagere inkomensniveaus. Belangrijk om te benadrukken is dat in Figuur 5.1 wordt aangenomen dat de DGA alle uitdeelbare winst daadwerkelijk uitkeert.

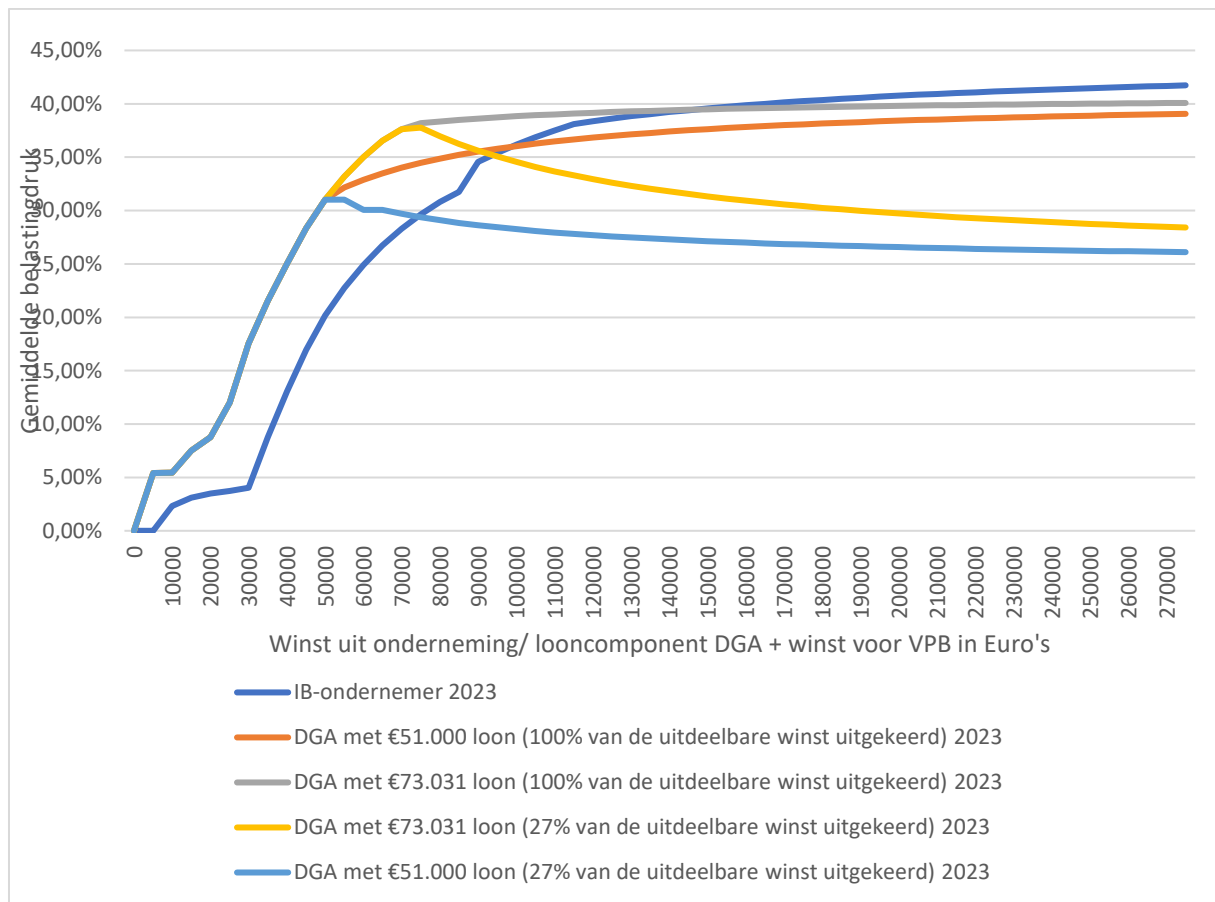
¹¹² Onder inkomen DGA wordt verstaan: Het loon van de DGA + de winst voor VPB.

Figuur 5.1: Gemiddelde belastingdruk 2023 inclusief PVV en IAB Zwv voor de DGA en de IB-ondernemer waarbij de DGA 100% van de winst na VPB als dividend uitkeert. Bij lagere inkomensniveaus wordt het loon van de DGA eerst aangevuld tot het in de legenda genoemde loon. Het bedrag aan inkomen dat boven het loon van de DGA uitkomt wordt uitgekeerd als dividend na heffing van VPB.

Groot contrast met Figuur 5.1 vormen de gele en lichtblauwe lijnen in Figuur 5.2. Deze lijnen illustreren wat het gemiddelde belastingpercentage is in het geval dat de DGA slechts 27% van de winst na heffing van VPB uitkeert. Zoals in paragraaf 5.2 is beschreven, wordt aangenomen dat de claim in box 2 oneindig wordt vooruitgeschoven (en dat er uitsluitend sprake is van ondernemingsvermogen). Het inkomensniveau waarbij de gemiddelde belastingdruk gelijk is aan dat van de IB-ondernemer is bij een loon van €51.000 slechts €75.000. Bij een loon van €73.031 is het inkomensniveau waarop de gemiddelde belastingdruk van de DGA en de IB-ondernemer gelijk is rond de €95.000. In Figuur 5.2 is het daarnaast overduidelijk dat de gemiddelde belastingdruk bij inhouding van een groot deel van de winst veel lager is dan voor de IB-ondernemer. Een belangrijke kanttekening bij het bovenstaande is het feit dat de belastingheffing slechts wordt uitgesteld. De heffing in box 2 zal bij het uitkeren van de uitdeelbare winst nog steeds plaatsvinden. Zoals in paragraaf 4.3 is uiteengezet, kan de DGA op verschillende manieren over het vermogen in zijn BV beschikken zonder daarover (direct) af te moeten rekenen in box 2.

Figuur 5.2: Gemiddelde belastingdruk 2023 inclusief PVV en IAB Zwv van de DGA en de IB-ondernemer waarbij de DGA 100% of 27% van de winst na VPB als dividend uitkeert. Bij lagere inkomensniveaus wordt het loon van de DGA eerste aangevuld tot het in de legenda genoemde loon. De winst die overblijft nadat het loon van de DGA is betaald wordt uitgekeerd als dividend na heffing VPB. Belastingpercentages van het jaar 2023.

§5.4 De gemiddelde lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2024

In de vorige paragraaf is de gemiddelde lastendruk op de IB-ondernemer en de DGA in het jaar 2023 geanalyseerd. In deze paragraaf wordt hetzelfde gedaan met betrekking tot het jaar 2024. In 2024 wordt het tweeschijven systeem in box 2 effectief. Daarnaast wordt voor de IB-ondernemer de zelfstandigenaftrek lager. De aanpassing in box 2 moet leiden tot een fiscaal meer gelijke behandeling en een even hoge lastendruk voor de IB-ondernemer en de DGA¹¹³. Daarnaast moet de tarief opstap in box 2 ervoor zorgen dat er jaarlijks dividend uitgekeerd gaat worden waardoor winstinhouding en belastinguitstel in de BV wordt tegen gegaan. De verlaging van de zelfstandigenaftrek heeft als doel het verschil tussen de IB-ondernemer en de werknemer te verkleinen.¹¹⁴ Dit leidt echter weer tot divergentie van de belastingdruk op de DGA en de IB-ondernemer in het geval er geen andere veranderingen in het belastingstelsel zijn.

In Tabel 5.2 is de gemiddelde belastingdruk voor de verschillende niveaus van inkomen en winst uit onderneming te zien voor de IB-ondernemer en de DGA in het jaar 2024. Zie Bijlage B voor de berekening van de percentage in deze Tabel. Opvallend is dat de gemiddelde belastingdruk van de

¹¹³ Kamerstukken II 2022/23 ,36 202, nr. 3, P. 30.

¹¹⁴ Kamerstukken II 2022/23 ,36 202, nr. 3, P. 16.

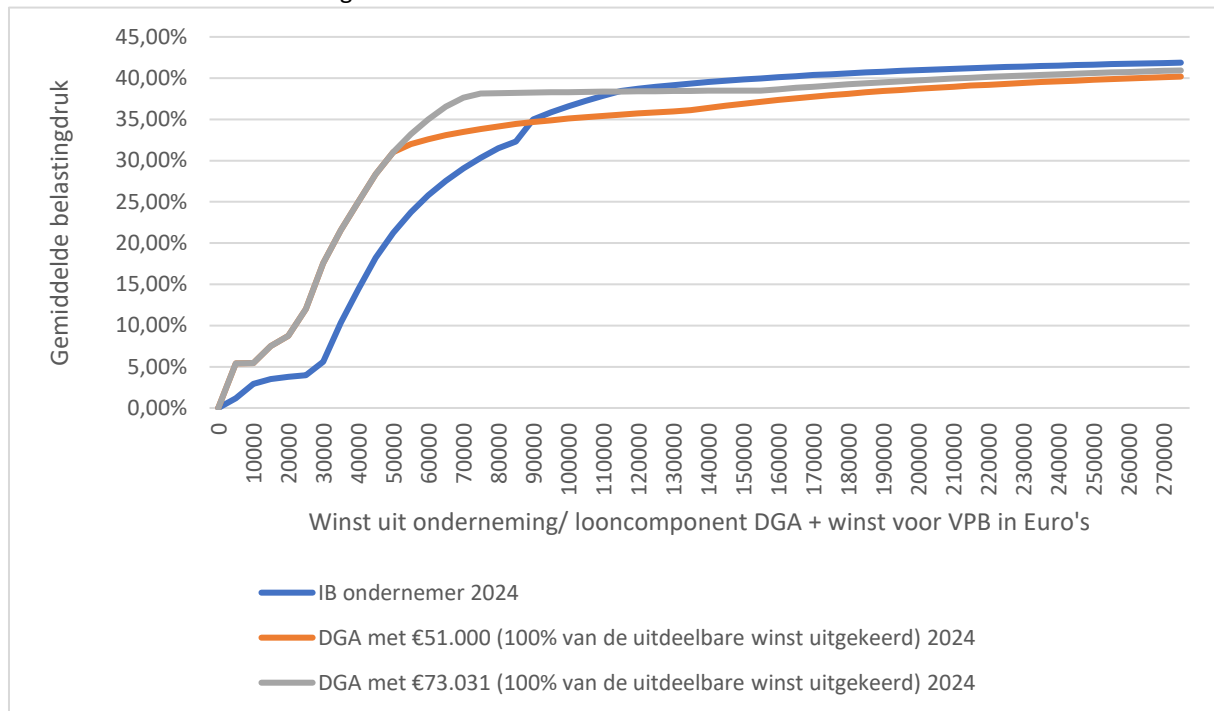
DGA bij winsten voor VPB van €100.000 en €200.000 is afgenomen voor beide loonniveaus van de DGA in vergelijking met 2023. Dit komt doordat het tarief in box 2 over de eerste €67.000 slechts 24.5% is in 2024 in tegenstelling tot 26.9% in 2023. Bij een loonniveau van €51.000 en een winst voor VPB van €100.000 die volledig wordt uitgekeerd aan de DGA en een winst uit onderneming van €151.000 voor de IB-ondernemer verschilt de gemiddelde belastingdruk 2,91 procent punt. In 2023 was dit slechts 1,95 procent punt. Ook bij een loon van €73.031 voor de DGA wordt de gemiddelde belastingdruk in 2024 lager in vergelijking met 2023. Daarnaast is in Tabel 5.2 te zien dat de gemiddelde belastingdruk voor de IB-ondernemer gedaald is ten opzichte van 2023.

Tabel 5.2: Gemiddelde belastingdruk IB-ondernemer en DGA inclusief IAB Zvw waarbij de DGA 100% van de uitdeelbare winst uitkeert. Belastingpercentages van het jaar 2024.

Winst uit onderneming/Inkomen DGA	Waarvan winst component ingeval van de DGA	Gemiddelde belastingdruk IB-ondernemer	Gemiddelde belastingdruk DGA	Vershil in %-punt
€51.000	€0	21,78%	31,49%	9,71%
€73.031	€0	29,85%	38,12%	8,27%
€151.00	€100.000	39,87%	36,96%	2,91%
€173.031	€100.000	40,44%	39,06%	1,38%
€251.000	€200.000	41,65%	39,81%	1,84%
€273.031	€200.000	41,86%	40,91%	0,95%

In Figuur 5.3 is te zien wat de gemiddelde belastingdruk is bij verschillende inkomensniveaus. Deze Figuur lijkt sterk op Figuur 5.1. Echter blijkt dat in 2024 bij een loon van €51.000 voor de DGA, met een bijbehorende winst voor VPB van €39.000, een even hoge gemiddelde belastingdruk geldt als voor de IB-ondernemer bij een winst uit onderneming van €90.000. Dit inkomensniveau ligt €5.000 lager dan in 2023. Hetzelfde geldt voor een loonsom van €73.031. In 2023 was de gemiddelde belastingdruk gelijk aan dat bij de IB-ondernemer bij een winst uit onderneming van €145.000. In 2024 is dit al het geval met een inkomensniveau van €115.000. De invoering van de tarief opstap in box 2 heeft er dus voor gezorgd dat het voor een belastingplichtige bij een lager inkomensniveau voordeliger is om te ondernemen als DGA.

Figuur 5.3: Gemiddelde belastingdruk inclusief PVV en IAB Zwv 2023 voor de DGA en de IB-ondernemer waarbij de DGA 100% van de winst na VPB als dividend uitkeert. Bij lagere winst/inkomensniveaus wordt het loon van de DGA eerst aangevuld tot het in de legenda bedoelde loon. Het bedrag aan inkomen dat boven het loon van de DGA uitkomt zal worden uitgekeerd als dividend.

Ook in 2024 kan de DGA door middel van winstinhouding de gemiddelde belastingdruk verlagen. In Figuur 5.4 is te zien dat inhouding van de winst in dit jaar tot een nog sterkere daling in de gemiddelde lastendruk zal leiden. Voor de geanalyseerde winst voor VPB niveaus van €100.000 en €200.000 geldt namelijk dat deze voor een deel in de eerste tariefschijf van box 2 zullen vallen.

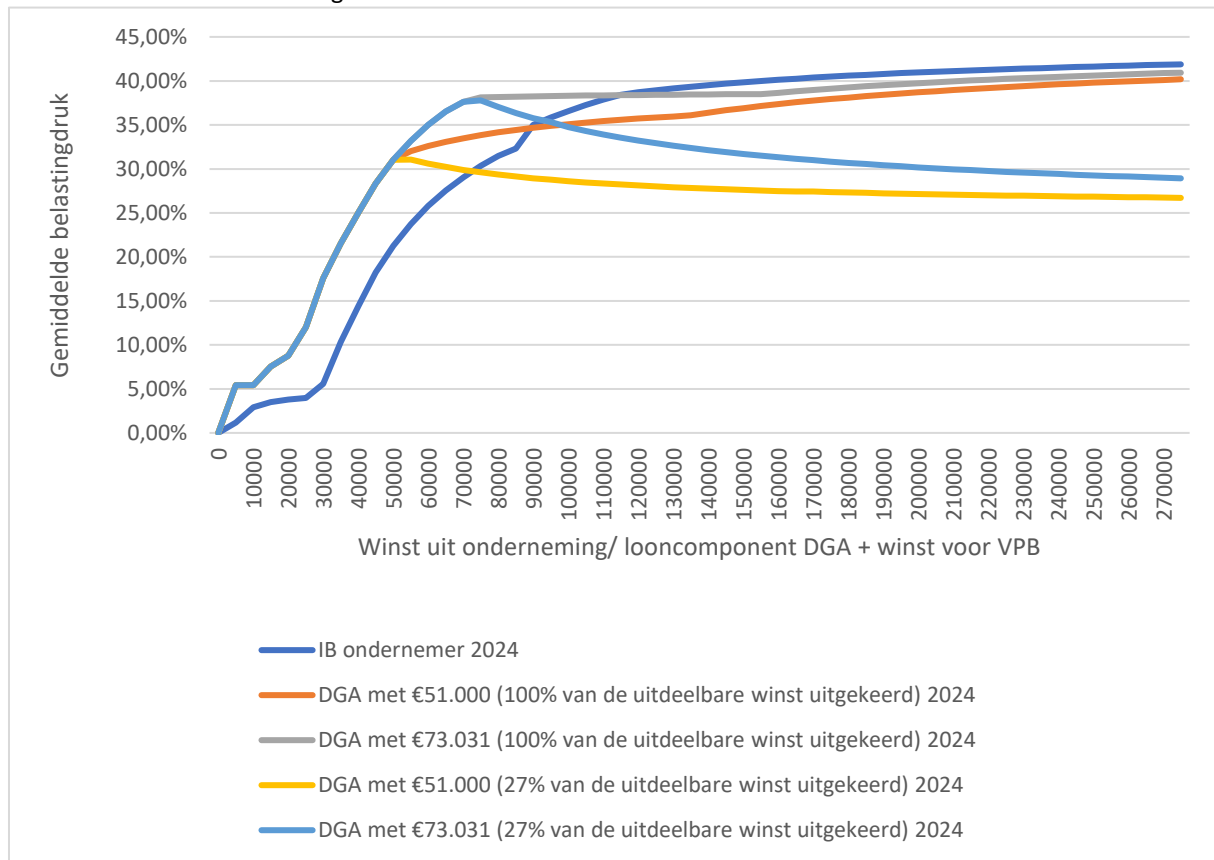
In het belastingplan 2023 wordt gesteld dat de aanpassing in box 2 naar verwachting zal leiden tot een gelijkere behandeling van de IB-ondernemer en de DGA.¹¹⁵ Echter blijkt uit de voorgaande analyse dat het verschil in gemiddelde lastendruk in 2024 ongeveer gelijk zal zijn aan die van 2023 voor de geanalyseerde inkomensniveaus (zie Tabel 5.1 en Tabel 5.2). Dit effect wordt mede veroorzaakt door de verlaging van de zelfstandigenaftrek. In het geval dat niet alle uitdeelbare winst wordt uitgekeerd aan de DGA is het verschil in lastendruk in 2024 groter dan in 2023. De DGA geniet dan het lage tarief van de eerste schijf van box 2 waarbij het gedeelte van de uitdeelbare winst wordt ingehouden en de heffing aan de hand van het hogere percentage van box 2 wordt vermeden.

Toch kan de aanpassing in box 2 leiden tot een gelijkere belastingdruk omdat winstinhouding in de BV naar verwachting zal afnemen. In het verleden is gebleken dat er significant meer winst wordt uitgedeeld als er een tarief opstap van kracht is in box 2.¹¹⁶ Daarnaast zal de afschaffing van de doelmatigheidsmarge in de gebruikelijk-loonregeling voor een gelijkere belasting zorgen, omdat winstinhouding tegengegaan wordt. In het licht van voorgaande analyse is het helder dat de aanpassing in box 2 doeltreffend gaat zijn in het geval dat een groot deel van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd. In het geval dat de aanpassing zijn doel bereikt zal dit dan ook op een doelmatige wijze zijn. De aanpassing in box 2 brengt naar verwachting geen buitensporige kosten met zich mee.

¹¹⁵ Kamerstukken II 2022/23 ,36 202, nr. 3

¹¹⁶ Kamerstukken II 2021/22, 35 925 IX, nr. 38. P. 55.

Figuur 5.4: Gemiddelde belastingdruk inclusief PVV en IAB Zwv 2024 voor de DGA en de IB-ondernemer waarbij de DGA 100% of 27% van de winst na VPB als dividend uitkeert. Bij lagere inkomensniveaus wordt het loon van de DGA eerst aangevuld tot het in de legenda bedoelde bedrag. Het bedrag aan inkomen dat boven het loon van de DGA uitkomt wordt uitgekeerd als dividend.

In voorgaande analyse komt naar voren dat het streven van de overheid om neutraal te zijn tegenover de gekozen rechtsvorm niet slaagt indien slechts een klein deel van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd uit de BV. De tarief opstap zorgt voor een minder gelijke gemiddelde belastingdruk voor de geanalyseerde winst- en inkomensniveaus in het voordeel van de DGA. Ook als in gedachten wordt gehouden dat de BV minder winst inhoudt wegens de tarief opstap in box 2 ligt de gemiddelde belastingdruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2024 verder uit elkaar dan in 2023. Zoals in Figuur 5.4 weergegeven versterkt winstinhouding de ongelijkheid in gemiddelde belastingdruk. De tariefopstap in box 2 komt op zichzelf staand de neutraliteit van de inkomstenbelasting met betrekking tot de keuze in rechtsvorm niet ten goede. En zal in gevallen waarbij een groot deel van de winst wordt ingehouden niet tot het gewenste evenwicht leiden.

Het leidende beginsel in de inkomstenbelasting is het draagkrachtbeginsel. Op basis van dit beginsel dienen de sterkste schouders de zwaarste lasten te dragen. Dit beginsel is terug te vinden in de inkomstenbelasting in het gematigd progressieve tarief in box 1 en vanaf 2024 ook in box 2.¹¹⁷ Het invoeren van twee schijven in box 2 past dan ook bij het draagkrachtbeginsel. Echter verlaagt de tarief opstap in box 2 wel de gemiddelde belastingdruk voor de DGA in vergelijking met de IB-ondernemer voor de geanalyseerde inkomensniveaus. In Figuur 5.4 is, zoals eerder genoemd, het effect van winstinhouding in de BV geïllustreerd voor het jaar 2024. In het geval dat niet alle uitdeelbare winst wordt uitgekeerd in de vorm van dividend en de box 2 heffing wordt uitgesteld geniet de DGA zelfs een degressief tarief. Het invoeren van de tarief opstap in box 2 leidt voor relatief

¹¹⁷ Heithuis, FM 1999/89, par. 2.2.1.

lage winsten waarbij geprofiteerd kan worden van de eerste schijf tot een uitkomst waarbij het draagkrachtbeginsel in 2024 minder evident wordt uitgedragen dan in 2023. In dit opzicht is het nieuwe evenwicht niet het gewenste evenwicht. Voor hogere inkomensniveaus blijft de gemiddelde belastingdruk wel dicht bij elkaar. Er dient geconcludeerd te worden dat bij hogere inkomensniveaus waarbij een groot deel van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd het gewenste evenwicht wordt bereikt.

§5.5 Analyse van de marginale lastendruk op de IB-ondernemer en de DGA in 2023 en 2024

Naast de gemiddelde lastendruk dient er ook een evenwicht te zijn met betrekking tot de marginale lastendruk voor de DGA en de IB-ondernemer. Bij het invoeren van de Wet Inkomstenbelasting was een van de doelstellingen de marginale druk voor werknemers, IB-ondernemers en de DGA te doen nivelleren.¹¹⁸ Dit doel is destijds met succes behaald. De marginale lastendruk voor de IB-ondernemer en de DGA scheelde slechts 0,75 procentpunt in 2001. In 2021 was het verschil in de marginale belastendruk voor de IB-ondernemer en de DGA opgelopen tot meer dan 6 procent punt.¹¹⁹

Tabel 5.3: De marginale lastendruk voor de IB-ondernemer en de DGA in de jaren 2023 en 2024. De DGA vult zijn salaris eerst aan tot €51.000 waarbij in het geval er winst over is deze winst wordt uitgekeerd na heffing van VPB. Het Voor de IB-ondernemer is rekening gehouden met de MKB-winstvrijstelling, de IAB Zvw, de arbeidskorting en de algemene heffingskorting. Zie Bijlage C voor de berekening van de lastendruk op de IB-ondernemer.

Winst uit onderneming/ Inkomen DGA	Marginale lastendruk IB-ondernemer 2023	Marginale lastendruk DGA 2023	Marginale lastendruk IB-ondernemer 2024	Marginale lastendruk DGA 2024
€51.000	48,6%	40,79%	48,6%	38,84%
€73.031	48,6%	40,79%	48,6%	38,84%
€151.000	44,4%	40,79%	44,3%	44,11%
€173.031	44,4%	40,79%	44,3%	44,11%
€251.000	44,4%	40,79%	44,3%	44,11%
€273.031	44,4%	40,79%	44,3%	44,11%

Om tot de marginale lastendruk te komen is voor de IB-ondernemer rekening gehouden met de MKB-winstvrijstelling, de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekeringswet, de arbeidskorting en de algemene heffingskortingen zoals uiteengezet in paragraaf 3.4 en 3.5. Bij de berekening van de marginale belastendruk van de DGA is aangenomen dat het loon van de DGA eerst wordt aangevuld tot €51.000. Het inkomen dat het loon van de DGA overschrijdt wordt uitgekeerd als dividend nadat er VPB over geheven is. Voor inkomensniveaus boven de €51.000 is de marginale lastendruk over de uitgekeerde winst aangegeven. In Bijlage C is uiteengezet hoe tot de percentages in Tabel 5.3 is gekomen. De percentages in de onderste vier rijen van Tabel 5.3 zijn logischerwijs hetzelfde aangezien is aangenomen dat als de DGA winst maakt nadat zijn loon is betaald dit uitgekeerd wordt als dividend na heffing van VPB.

¹¹⁸ *Kamerstukken II 1998/99, 26727, nr. 3, p. 8.*

¹¹⁹ *Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 32140 nr. 71. P. 44.*

In Tabel 5.3 is te zien dat de marginale lastendruk van de DGA in 2024 0,19 procentpunt bij hogere inkomensniveaus. Bij lagere inkomensniveaus is het verschil in lastendruk bijna 10% in 2024. Tabel 5.3 laat ook zien dat het verschil in de marginale lastendruk van de DGA bij een inkomen van €73.031 ten opzichte van de IB-ondernemer van 2023 in 2024 is afgenomen. Dit is te verklaren door de aanpassing in box 2 zoals eerder omschreven. Door deze tariefsopstap is de marginale lastendruk voor hogere inkomens genivelleerd.

Op basis van Tabel 5.3 is te concluderen dat de aanpassing in box 2 wel degelijk heeft geleid tot het gewenste evenwicht. In tegenstelling tot de gemiddelde lastendruk voor lagere inkomensniveaus is de marginale lastendruk voor hogere inkomens gelijk geworden in 2024. Hiermee is het invoeren van twee belastingschijven in box 2 dan ook doeltreffend met betrekking tot de marginale lastendruk voor hogere inkomens. In het geval dat de DGA zijn volledige loon uitkeert en binnen de tariefsopstap van €67.000 dividend uitkeert zullen de marginale lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2024 echter verder uit elkaar liggen. Het gelijker belastingen van de IB-ondernemer en de DGA lukt hiermee dus niet voor alle inkomens. De aanpassing leidt met betrekking tot de marginale lastendruk niet in alle gevallen tot gelijkere lasten en zal op zichzelf niet geheel doeltreffend zijn. Zoals in paragraaf 5.3 ook gesteld is, wordt het doel op een efficiënte wijze bereikt en is in het geval dat het doel daadwerkelijk bereikt wordt doelmatig. De neutraliteit tegenover de gekozen rechtsvorm is zoals te zien in Tabel 5.3 door in de invoering van de twee schijven in box 2 verbeterd met betrekking tot de marginale lastendruk. Het progressieve verloop van het tarief laat zien dat de sterkste schouders de zwaarste lasten zullen dragen. De DGA heeft in 2024 voor zijn winst een marginaal tarief dat 3,32 procentpunt hoger ligt dan in 2023. Hiermee ligt het marginale tarief bij inkomensniveaus vanaf €173.031 voor de IB-ondernemer en de DGA slechts 0,19 procentpunt uit elkaar. Geconcludeerd kan worden dat met betrekking tot de marginale lastendruk het gewenste evenwicht wordt bereikt voor dividendniveaus boven de €67.000.

§5.6 Het fiscale omslagpunt

In paragraaf 5.3 en 5.4 is gebleken dat het vanaf een bepaald inkomensniveau voordeliger is voor een belastingplichtige om te ondernemen als DGA. Dit omslagpunt is echter sterk afhankelijk van het loon dat wordt betaald aan de DGA. Dit arbeidsinkomen wordt namelijk progressiever en zwaarder belast dan de gecombineerde heffing van de VPB en de box 2 heffing over de winst. In 2023 betaalde de DGA een gecombineerd tarief van VPB en de box 2 heffing van 40,79%. In 2024 is dit voor winsten onder de €67.000 38,84% en voor winsten die boven de eerste tariefschijf uitkomen 44,11%. Er kan echter geen gebruik worden gemaakt van het gunstige tarief in box 2 totdat de DGA een volledig salaris op grond van de gebruikelijk loonregeling ontvangt. Bij een hoger salaris zal het fiscale omslagpunt bij een hoger inkomensniveau liggen. Ook is de mate waarin de uitdeelbare winst daadwerkelijk uitgedeeld wordt en daarmee belast wordt in box 2 van belang. Hierbij is op te merken dat, zoals in Figuur 5.2 en Figuur 5.4 te zien, het fiscale omslagpunt bij een steeds lager inkomensniveau komt te liggen naarmate er meer winst wordt ingehouden door de BV. Zo ligt het fiscale omslagpunt voor een inkomensniveau van €51.000 euro in 2023 rond de €95.000 en bij een inkomen van €73.031 rond de €145.000. In 2024 zal het fiscale omslagpunt dalen naar €90.000 bij een arbeidsinkomen van €51.000 voor de DGA en naar slechts €115.000 bij een arbeidsinkomen van €73.031 voor de DGA. In het geval dat de DGA in 2024 slechts 27% van de uitdeelbare winst uitgekeerd krijgt is dit omslagpunt bij een arbeidsinkomen van €73.031 al bereikt op een inkomensniveau van €90.000. Door de tarief opstap in box 2 is het fiscale omslagpunt in 2024 dus op een lager inkomensniveau komen te liggen dan in 2023.

§5.7 Deelconclusie

In dit hoofdstuk is een analyse uitgevoerd met betrekking tot de gemiddelde en marginale lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA. Hierbij zijn een aantal aannames gemaakt. Voor de DGA geldt dat het loon dat hij verdient geacht wordt van de winst afgehaald te zijn. Daarnaast vult de DGA zijn salaris aan tot het gekozen niveau van €51.000 of €73.031 waarna het resterende winst bedrag na heffing van VPB wordt uitgekeerd of ingehouden. De voorgaande loonniveaus zijn gekozen vanwege het feit dat deze loonniveaus in de praktijk met grote regelmaat worden betaald aan de DGA.¹²⁰ Daarnaast wordt verondersteld dat de belasting claim in box 2 oneindig vooruit geschoven kan worden door het gebruik van de doorschuifregeling. Voor de IB-ondernemer en de DGA zijn de IAB Zvw, de arbeidskorting en de algemene heffingskorting meegenomen in de analyse. Bij de berekening van de belastingdruk van de IB-ondernemer zijn ook de zelfstandigenaftrek en de MKB-winstvrijstelling meegenomen.

In paragraaf 5.3 is de gemiddelde belastingdruk van de IB-ondernemer en de DGA in 2023 geanalyseerd. Hieruit is gebleken dat de DGA bij lagere inkomensniveaus die daardoor vooral uit arbeidsinkomen bestaan gemiddeld zwaarder wordt belast dan de IB-ondernemer. Bij hogere inkomensniveaus waarbij een groter deel van het inkomen van de DGA bestaat uit dividend daalt de gemiddelde belastingdruk van de DGA ten opzichte van de IB-ondernemer met eenzelfde inkomensniveau. In het geval dat niet alle winst wordt uitgekeerd daalt de gemiddelde belastingdruk van de DGA bij een lager inkomensniveau onder de gemiddelde belastingdruk van de IB-ondernemer.

In paragraaf 5.4 is de gemiddelde belastingdruk van de IB-ondernemer en de DGA voor het jaar 2024 geanalyseerd en vergeleken met de belastingdruk van beide ondernemingsvormen in 2023. Hiermee is het effect op de gemiddelde belastingdruk van het systeem waarbij vanaf 2024 in box 2 twee belastingschijven met progressieve tarieven gelden zichtbaar. In deze paragraaf komt naar voren dat dit zal leiden tot divergentie van de gemiddelde belastingdruk van de IB-ondernemer en de DGA voor de geanalyseerde inkomensniveaus. Een ander effect van de aanpassing aan box 2 is dat het voor de IB-ondernemer in 2024 eerder voordeliger is om als DGA te gaan ondernemen waar het betreft de gemiddelde lastendruk. De gemiddelde belastingdruk zal in het geval de uitdeelbare winst niet volledig wordt uitgedeeld in 2024 nog lager liggen dan in 2023. Aan de hand van voorgaande analyse is niet te verdedigen dat de aanpassing in box 2 in alle gevallen zal leiden tot een gelijkere belastingdruk van de IB-ondernemer en de DGA.

De invoering van de tariefsopstap in 2024 is alleen in het geval de DGA een groot deel van zijn winst na heffing van VPB uitkeert doeltreffend. In het geval dat wordt geconcludeerd dat de aanpassing voor een gegeven geval doeltreffend is dit ook doelmatig aangezien de aanpassing in het tarief een verwaarloosbare hoeveelheid aan extra kosten met zich mee zal brengen. Op grond van deze bevindingen is de neutraliteit ten opzichte van de gekozen rechtsvorm niet bevorderd waar het betreft de gemiddelde lastendruk. Ook het draagkrachtbeginsel is niet te verenigen met de uitkomst van de analyse aangezien de DGA voor dividenden tot €67.000 een lager belastingpercentage gaat betalen in 2024. Hetgeen leidt tot een nog lagere gemiddelde belastingdruk ten opzichte van de IB-ondernemer. Geconcludeerd kan worden dat voor lage inkomensniveaus niet het gewenste evenwicht wordt bereikt maar voor hogere niveaus waarbij een groot deel van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd wel.

Met betrekking tot de marginale lastendruk is in paragraaf 5.5 uiteengezet dat het verschil tussen de IB-ondernemer en de DGA in 2024 beduidend kleiner is dan in 2023. In dit opzicht komt de

---

¹²⁰ Dool e.a., TFO 2023/184.1.

aanpassing in box 2 de neutraliteit van de wetgever ten opzichte van de gekozen rechtsvorm ten goede. In paragraaf 5.6 is gebleken dat het fiscale omslagpunt waarbij het voor een belastingplichtige voordeliger is om te ondernemen als DGA in plaats van IB-ondernemer sterk afhankelijk is van het betaalde loon aan de DGA en daarmee verband houdende hoogte van de winst in de BV. Daarnaast is het percentage van deze winst dat daadwerkelijk wordt uitgekeerd aan de DGA in de vorm van dividend. Op basis van de analyse in dit hoofdstuk en de uiteenzettingen in de vorige hoofdstukken wordt in hoofdstuk 6 een antwoord geformuleerd op de onderzoeksvraag van dit onderzoek.

Hoofdstuk 6 Samenvatting/Conclusie

In deze scriptie is onderzoek gedaan naar de gevolgen voor het gewenste globale evenwicht. Specifiek de gevolgen van het invoeren van een progressief twee schijven systeem in box 2. In dit laatste hoofdstuk wordt een antwoord geformuleerd op de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen die in paragraaf 1.2 uiteengezet zijn. De centrale onderzoeksvraag van deze scriptie is: *In hoeverre leidt het invoeren van twee belasting schijven in box 2 tot het gewenste globaal evenwicht tussen IB-ondernemers en de DGA?*

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden is in de eerste plaats de leer van het globaal evenwicht van belang. De leer van het globale evenwicht houdt kortgezegd in dat de wetgever streeft naar een gelijke gemiddelde en marginale lastendruk op de IB-ondernemer en de DGA. De intentie tot gelijke behandeling op fiscaal vlak laat zien dat de overheid neutraal wil zijn ten aanzien van de gekozen rechtsvorm van de ondernemer. Dit idee is voor het eerst naar voren gebracht door Grapperhaus. Hij leidde de leer van het globale evenwicht af uit de wetsgeschiedenis.

Om een vergelijking te kunnen maken tussen de DGA en de IB-ondernemer met betrekking tot de gemiddelde en de marginale lastendruk moet begrepen worden hoe de DGA en de IB-ondernemer in de belastingheffing worden betrokken. De IB-ondernemer wordt tegen een progressief tarief belast in box 1 over de behaalde winst uit onderneming. Hierbij is het van belang dat om überhaupt als IB-ondernemer aangemerkt te kunnen worden de belastingplichtige een onderneming voor eigen rekening drijft en daarnaast rechtstreeks verbonden is voor de verbintenissen van deze onderneming. Hier komt het begrip 'onderneming' naar voren. Om te spreken van een onderneming voor de IB moet het om een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid gaan waarbij de belastingplichtige deelneemt aan het economisch verkeer en logischerwijs winst kan verwachten. Belangrijk is dat de belastingplichtige daarbij het streven moet hebben om winst te maken. Als de belastingplichtige aangemerkt is als ondernemer dient belasting betaald te worden over de totale winst uit onderneming. De jaarwinst moet bepaald worden aan de hand van de beginselen van goedkoopmansgebruik. De IB-ondernemer heeft recht op de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek die te gelde gemaakt mogen worden tegen een tarief van 36,93%. Hiermee verlaagt de ondernemer het belastbaar inkomen en dus de lastendruk. Daarnaast heeft de belastingplichtige recht op de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. De belasting/premies volksverzekeringen in box 1 is als volgt opgebouwd: over de eerste €73.031 36,93% en over het meerdere 49,50%. Ook moet de IB-ondernemer de IAB Zw betalen van 5,43% over zijn inkomen tot €66.956.

In tegenstelling tot de IB-ondernemer ontvangt de DGA inkomen uit arbeid en daarnaast inkomen uit kapitaal. De DGA drijft zijn onderneming in een BV waarbij voor dit onderzoek is aangenomen dat hij een 100% belang heeft in deze vennootschap. De winst die gemaakt wordt in de BV wordt belast met VPB. Voor de eerste €200.000 geldt een tarief van 19% en over het meerdere is 25,8% verschuldigd. Na de heffing van VPB kan de DGA besluiten om de winst (deels) uit te keren. De uitgedeelde winst wordt als inkomen uit aanmerkelijk belang belast in box 2 tegen een tarief van 26,9%. Vanaf 2024 komt er een twee schijven systeem, hetgeen centraal staat in dit onderzoek. Er komt er een tariefsopstap van 24,5% naar 31% vanaf een inkomen uit aanmerkelijk belang van €67.000. Om de heffing in box 2 uit te stellen of te voorkomen kan de DGA besluiten de winst na VPB niet uit te keren. In de praktijk wordt dit veelvuldig gedaan. Slechts 27% van de winst is direct uitgekeerd door DGA's met een 100% belang (in de jaren 2008 tot 2017). Een manier waarop de DGA toch over het geld uit zijn BV kan beschikken zonder tegen de heffing in box 2 aan te lopen is door het aan zichzelf uit te lenen of een rekening-courant bij de BV aan te houden. Het lenen bij de eigen BV zonder fiscale

consequenties is gemaximeerd op een bedrag van €700.000. De eerste peildatum is 31 december 2023. Het bedrag aan leningen/rekening-courant dat boven deze grens uit komt wordt in box 2 in de belastingheffing betrokken. Dit geldt bijzonder genoeg ook voor leningen van de BV aan de DGA die onder zakelijke voorwaarden zijn afgesloten. Het tweede deel van het inkomen van de DGA bestaat uit een vergoeding voor zijn verrichte arbeid. Dit wordt net als bij de IB-ondernemer belast tegen het progressieve tarief in box 1. De loonkosten die betaald worden aan de DGA worden ten laste van de winst van de BV gebracht. De hoogte van het loon wordt in beginsel vastgesteld op het gebruikelijke loon. Hierbij is het de laagste van de volgende drie minima: het bedrag van €51.000, het loon van de meestverdienende werknemer of het loon van een persoon met een vergelijkbare dienstbetrekking. In de frequentieverdeling van het gebruikelijk loon zit een piek tussen de €40.000 en €50.000. Dit is dicht bij het gestelde minimum van het gebruikelijk loon. Ook vormt zich een piek bij €70.000. Dit is bij het begin van de hoogste schijf in box 1. De DGA lijkt fiscale motieven te hebben bij het bepalen van de hoogte van zijn loon. Ook de DGA kan voor zijn looninkomen aanspraak maken op de arbeidskorting en de algemene heffingskorting en dient daarnaast ook de IAB Zvw af te dragen.

Nu duidelijk is hoe de IB-ondernemer en de DGA in de belastingheffing worden betrokken is er een analyse gemaakt van de gemiddelde en marginale lastendruk. In dit onderzoek zijn een aantal aannames gemaakt voor deze analyse. Voor beide type ondernemers zijn de IAB Zvw, de arbeidskorting en de algemene heffingskorting meegenomen in de analyse. Bij de berekening van de belastingdruk van de IB-ondernemer zijn ook de zelfstandigenaftrek en de MKB-winstvrijstelling meegenomen. Bij het maken van de analyse is met betrekking tot de winst van de BV aangenomen dat de loonkosten die verband houden met de werkzaamheden van de DGA reeds van de winst zijn afgetrokken. Het inkomen van de DGA bestaat dus uit het ontvangen loon en de winst voor VPB. Daarnaast vult de DGA zijn salaris aan tot het gekozen niveau van €51.000 of €73.031 waarna de resterende winst na heffing van VPB wordt uitgekeerd of ingehouden. De loonniveaus komen overeen met de frequentieverdeling van het gebruikelijk loon. Ook wordt verondersteld dat de belastingclaim in box 2 oneindig vooruitgeschoven kan worden door gebruik te maken van de doorschuifregeling.

In de analyse van de gemiddelde lastendruk in 2023 is gebleken dat de DGA bij lagere inkomensniveaus, dat vooral uit arbeidsinkomen bestaat, zwaarder wordt belast dan de IB-ondernemer. Dit is te wijten aan de MKB-winstvrijstelling en de zelfstandigenaftrek die de IB-ondernemer geniet. Bij hogere inkomensniveaus waarbij een groter deel van het inkomen van de DGA uit kapitaalinkomen bestaat wordt de DGA minder zwaar belast ten opzichte van de IB-ondernemer. Als niet alle winst na heffing van VPB wordt uitgekeerd daalt de gemiddelde lastendruk van de DGA sterk doordat de heffing in box 2 wordt vermeden. In 2024 zal door het invoeren van het progressieve 2 schijven systeem in box 2 een ander evenwicht ontstaan. Uit de analyse blijkt dat de gemiddelde lastendruk van de IB-ondernemer en de DGA voor 2024 ten opzichte van 2023 nauwelijks is veranderd. Indien de DGA slechts een deel van de uitkeerbare winst uitkeert resulteert dit door de aanpassing in box 2 echter in een groter verschil in gemiddelde belastingdruk. Dit is te wijten aan het lagere tarief in de eerste schijf van box 2 in vergelijking met het vlakke tarief in 2023. Hierdoor kan het voor een belastingplichtige eerder voordelig zijn om als DGA te ondernemen. Naarmate een groter deel van het inkomen tegen dit lage tarief wordt belast daalt de gemiddelde belastingdruk logischerwijs. De aanpassing aan box 2 leidt in dit geval niet tot het gewenste evenwicht.

Indien slechts een klein deel van de winst voor VPB, of geen winst voor VPB, wordt ingehouden ontstaat wel het gewenste evenwicht. De aanpassing is in dit geval doeltreffend en daarnaast doelmatig gezien de geringe kosten die de aanpassing veroorzaakt. Ook is in dit geval de neutraliteit van de wetgever tegenover de gekozen rechtsvorm gewaarborgd. Gezien de gelijke gemiddelde lastendruk en het progressieve tarief in box 2 is ook aan het draagkrachtbeginsel voldaan. Gezien het

voorgaande zal de aanpassing in box 2 naar verwachting leiden tot het gewenste evenwicht bij hoger inkomensniveaus.

Tot slot komt in de analyse komt naar voren dat het fiscale omslagpunt waarbij het voor een belastingplichtige voordeliger is om te ondernemen als DGA in plaats van als IB-ondernemer sterk afhankelijk is van het betaalde loon aan de DGA, de hoogte van de winst in de BV en het percentage van de winst dat daadwerkelijk wordt uitgekeerd aan de DGA in de vorm van dividend. Ook met betrekking tot de marginale belastingdruk blijkt dat het verschil tussen de IB-ondernemer en de DGA in 2024 een aanmerkelijk kleiner is dan in 2023. De aanpassing in box 2 heeft de lastendruk van de gecombineerde VPB en box-2 heffing dichterbij de lastendruk op de IB-ondernemer gebracht. Gezien het voorgaande is de conclusie van dit onderzoek dat het invoeren van twee belasting schijven in box 2 tot het gewenste globaal evenwicht tussen IB-ondernemers en de DGA leidt.

Literatuurlijst

Tijdschriftartikelen

Berkhout 2022, NFTR 2022/2537

T.M. Berkhout, *'Box 3-heffing vastgoed: van pretbox naar doos van Pandora?'*, NFTR 2022/2537.

Van Dool e.a. 2022, TFO 2023/184.1

R.P. van den Dool e.a., *'De fiscale positie van de DGA'*, TFO 2023/184.1.

Van Dool, TFP 2017/150.2

R.P. van den Dool, *'Globaal evenwicht tussen dga en ondernemer'*, TFP 2017/150.2

Van Soest 1967, WFR 1967/916

J. van Soest, *'De besloten n.v. fiscaal vergeleken met de persoonlijke ondernemer en met de open n.v.'*, WFR 1967/916.

Grapperhaus 1968, WFR 1968/1073

F.H.M. Grapperhaus, *'Evenwicht in de belastingheffing'*, WFR 1968/1073.

Stevens 2010, WFR 2010/744

L.G.M. Stevens, *'Vereenvoudiging en herstructurering Wer IB 2001'*, WFR 2010/744

Van Es, TFO 2007/92

J.A.G. van Es, *'afweging BV of eenmanszaak: tendens in de tijd'*, TFO 2007/92.

Van Dijck, WFR 1983/853

J.E.A.M van Dijck, *'Deregulering in het belastingrecht'*, WFR 1983/853.

Naslagwerken

Essers 2023

E.J. Essers, IB.3.2.16.B.b De beginselen van goedkoopmansgebruik in: A.W. Hofman, M.L.M. van Kempen & F.P.G. Pötgens (red.), *Cursus Belastingrecht*, Deventer: Wolters Kluwer.

Van Kempen 2023

M.L.M van Kempen, IB.3.2.29.A.c. Commentaar MKB-winstvrijstelling in: A.W. Hofman, M.L.M. van Kempen & F.P.G. Pötgens (red.), *Cursus Belastingrecht*, Deventer: Wolters Kluwer.

Gubbels 2023

N.C.G. Gubbels, IB.4.5.5.E. Fictief regulier voordeel in: A.W. Hofman, M.L.M. van Kempen & F.P.G. Pötgens (red.), *Cursus Belastingrecht*, Deventer: Wolters Kluwer.

Dissertaties

Wuisman 2011

I.S. Wuisman, *Een Nederlandse personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid: wenselijk?*(Instituut voor Ondernemingsrecht nr. 81)(diss. Rotterdam), Deventer: Kluwer 2011.

Meussen 1997

G.T.K. Meussen, *Bedrijfswaarde (Fiscale monografieën, nr. 83)* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 1997.

Heithuis, 1999

E.J.W. Heithuis, *Het nieuwe aandelenregime gewikt en gewogen (Fiscale monografieën, nr. 89)* (diss. Rotterdam), Deventer: Kluwer 1999.

Grapperhaus 1966

F.H.M. Grapperhaus, *De besloten NV fiscaal vergeleken met de persoonlijke ondernemer en met de open NV* (diss. UvT), Amsterdam: Fed 1966.

Tigelaar-Klootwijk 2013

Y.M. Tigelaar, *'Bedrijfsopvolging bij natuurlijke personen. Een onderzoek naar fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (Fiscale monografieën nr. 141)* (diss. Rotterdam), Deventer: Kluwer 2013.

Van Strien 2006

J.van Strien, *Renteaftrekbeperkingen in de VPB (Fiscale monografieën, nr. 119)* (diss. Rotterdam), Deventer: Kluwer 2007.

Interviews

Schenk, *Fiscaal Inside* 12 mei 2023

S. Schenk in, *'het globale evenwicht tussen de IB-ondernemer en de DGA is nu anders'*, *Fiscaal Inside* 12 mei 2023, fiscaalinside.nl/gesprekken/fiscaal-inside-met-mr-sylvester-schenk-over-het-globale-evenwicht-tussen-de-ib-ondernemer-en-de-dga-is-nu-anders/.

Kamerstukken

Kamerstukken II 1990/91 22 008, nr 2.

Kamerstukken II 2022/23, 36 202, nr. 3.

Kamerstukken II 1996/97, 24 761, nr. 8.

Kamerstukken II 1995/96, 24761, nr. 3.

Kamerstukken II 1892/93, 71, nr. 6.

Kamerstukken II 1998/99, 26 727, nr. 3.

Kamerstukken II 2004/05, 30 107, nr. 2.

Kamerstukken II 1997/98, 25 690, nr. 3.

Kamerstukken II 1998/99, 26 420, nr. 2.

Kamerstukken II 2020/21, 32 140, nr. 71.

Kamerstukken II 2022/23, 35 925-IX, nr. 38.

Kamerstukken II 2020/21, 35 496, nr. 3

Rapporten

Rijksoverheid 2018

Rijksoverheid, *Bouwstenen voor een beter belastingstelsel*, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 32140 nr. 71.

Rijksoverheid 2022

Rijksoverheid, *IBO Vermogensverdeling - Licht uit, spot aan: de vermogensverdeling*, Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22 35 925 ix , nr. 38.

Hamelink e.a. 2023

E. Hamelink e.a., *Een economisch afwegingskader voor belastinginstrumenten*, Den Haag: CPB 2023.

Jurisprudentie

HR 2 April 1947, B.8335.

HR 15 november 1950, ECLI:NL:HR:1950:130.

HR 23 maart 2018, 17/02797.ECLI:NL:HR:2018:417.

HR 14 juli 2006, ECLI:NL:PHR:2006:AV0846.

HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963.

Overige stukken

Belastingplan 2023

Wet van 20 september 2022 tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2023), *Stb.* 2022, 532.

Bijlages

Bijlage A Voorbeeld berekening IB-ondernemer en DGA 2023

Tabel A.1: Voorbeeld berekening lastendruk op IB-ondernemer voor 2023.

Winst uit onderneming	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Zelfstandigenaftrek	€5.030	€5.030	€5.030	€5.030	€5.030	€5.030
MKB-winstvrijstelling	€6.436	€9.520	€20.436	€23.520	€34.436	€37.520
Belastbaar inkomen Box 1	€39.534	€58.480	€125.534	€144.480	€211.534	€230.480
Belasting voor korting	€14.600	€21.597	€52.959	€62.338	€95.259	€104.908
Algemene heffingskorting	€1.972	€738	-	-	-	-
Arbeidskorting	€4.203	€2.768	-	-	-	-
Belasting na korting	€8.425	€18.090	€56.160	€65.927	€100.490	€110.257
IAB Zvw	€2.147	€3.176	€3.636	€3.636	€3.636	€3.636
Totaal aan lasten	€10.572	€21.265	€59.796	€69.562	€105.126	€113.892
Gemiddelde lastendruk	20,73%	29,12%	39,60%	40,20%	41,48%	41,71%

Tabel A.2: Voorbeeld berekening lastendruk op de DGA voor 2023 waarbij 100% van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd.

Winst uit onderneming/ Winst voor loonkosten	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Loonkosten DGA	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Winst voor VPB DGA	€0	€0	€100.000	€100.000	€200.000	€200.000
Inkomen box 1	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Belasting voor korting	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970
Algemene heffingskorting	€1.343	-	€1.343	-	€1.343	-
Arbeidskorting	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769
Belasting na korting	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201
IAB Zvw	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636
Vennootschapsbelasting	-	-	€19.000	€19.000	€38.000	€38.000
Box 2 heffing	-	-	€21.789	€21.789	€43.578	€43.578
Totaal aan lasten	€16.058	€27.837	€58.847	€68.626	€97.636	€109.415
Gemiddelde lastendruk	31,49%	38,12%	37,65%	39,66%	38,90%	40,07%

Tabel A.3: Voorbeeld berekening lastendruk op de DGA voor 2023 waarbij 27% van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd.

Winst uit onderneming/ Winst voor loonkosten	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Loonkosten DGA	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Winst voor VPB DGA	€0	€0	€100.000	€100.000	€200.000	€200.000
Inkomen box 1	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Belasting voor korting	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970
Algemene heffingskorting	€1.343	-	€1.343	-	€1.343	-
Arbeidskorting	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769
Belasting na korting	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201
IAB Zvw	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636
Vennootschapsbelasting	-	-	€19.000	€19.000	€38.000	€38.000
Box 2 heffing	-	-	€5.883	€5.883	€11.766	€11.766
Totaal aan lasten	€16.058	€27.837	€40.941	€52.720	€65.823	€77.603
Gemiddelde lastendruk	31,49%	38,12%	27,11%	30,47%	26,22%	28,42%

Bijlage B Voorbeeld berekening IB-ondernemer en DGA 2024

Tabel B.1: Voorbeeld berekening lastendruk op IB-ondernemer voor 2024.

Winst uit onderneming	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Zelfstandigenaftrek	€3.750	€3.750	€3.750	€3.750	€3.750	€3.750
MKB-winstvrijstelling	€6.615	€9.699	€20.615	€23.699	€34.615	€37.699
Belastbaar inkomen Box 1	€40.635	€59.581	€126.635	€145.582	€212.635	€231.582
Belasting voor korting	€15.007	€22.004	€53.504	€62.883	€96.074	€105.453
Algemene heffingskorting	€1.900	€666	-	-	-	-
Arbeidskorting	€4.203	€2768	-	-	-	-
Belasting na korting	€8.903	€18.568	€56.567	€66.333	€100.897	€110.663
IAB Zvw	€2.206	€3.252	€3.636	€3.636	€3.636	€3.636
Totaal aan lasten	€11.110	€21.803	€60.203	€69.969	€104.533	€114.299
Gemiddelde lastendruk	21,78%	29,85%	39,87%	40,44%	41,65%	41,86%

Tabel B.2: Voorbeeld berekening lastendruk op de DGA voor 2024 waarbij 100% van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd.

Winst uit onderneming/ Winst voor loonkosten	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Loonkosten DGA	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Winst voor VPB DGA	€0	€0	€100.000	€100.000	€200.000	€200.000
Inkomen box 1	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Belasting voor korting	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970
Algemene heffingskorting	€1.343	-	€1.343	-	€1.343	-
Arbeidskorting	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769
Belasting na korting	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201
IAB Zvw	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636
Vennootschapsbelasting	-	-	€19.000	€19.000	€38.000	€38.000
Box 2 heffing	-	-	€20.755	€20.755	€43.578	€43.578
Totaal aan lasten	€16.058	€27.837	€55.813	€67.592	€99.923	€109.415
Gemiddelde lastendruk	31,49%	38,12%	36.96%	39.06%	39.81%	40,07%

Tabel B.3: Voorbeeld berekening lastendruk op de DGA voor 2024 waarbij 27% van de uitdeelbare winst wordt uitgekeerd.

Winst uit onderneming/ Winst voor loonkosten	€51.000	€73.031	€151.000	€173.031	€251.000	€273.031
Loonkosten DGA	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Winst voor VPB DGA	€0	€0	€100.000	€100.000	€200.000	€200.000
Inkomen box 1	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031	€51.000	€73.031
Belasting voor korting	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970	€18.834	€26.970
Algemene heffingskorting	€1.343	-	€1.343	-	€1.343	-
Arbeidskorting	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769	€4.203	€2.769
Belasting na korting	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201	€13.288	€24.201
IAB Zvw	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636	€2.769	€3.636
Vennootschapsbelasting	-	-	€19.000	€19.000	€38.000	€38.000
Box 2 heffing	-	-	€5.358	€5.358	€10.716	€10.716
Totaal aan lasten	€16.058	€27.837	€40.416	€52.195	€64.770	€76.553
Gemiddelde lastendruk	31,49%	38,12%	26,77%	30,17%	25,18%	28,04%

Bijlage C Voorbeeld berekening marginale lastendruk IB-ondernemer 2023 en 2024

Tabel C.1: Berekening Tabel 5.3 van de marginale lastdruk op de IB-ondernemer in 2023.

	€51.000	€51.001	€73.031	€73.032	€151.000	€151.001
Winst uit onderneming						
Zelfstandigenaftrek	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000
MKB-winstvrijstelling	€6.435,800	€6.435,940	€9.520,140	€9.520,280	€20.435,800	€20.435,940
Belastbaar inkomen Box 1	€39.534,200	€39.535,060	€58.480,860	€58.481,720	€125.534,200	€125.535,060
Belasting voor korting	€14.599,980	€14.600,298	€21.596,982	€21.597,299	€52.959,432	€52.959,858
Algemene heffingskorting	€1.971,555	€1.971,499	€738,127	€738,071	-	-
Arbeidskorting	€4.203,161	€4.203,096	€2.768,943	€2.768,878	-	-
Belasting na korting	€8.425,264	€8.425,703	€18.089,911	€18.090,350	€56.160,483	€56.160,927
IAB Zvw	€2.146,707	€2.146,754	€3.175,511	€3.175,557	€3.635,710	€3.635,710
Totaal aan lasten	€10.571,971	€10.572,457	€21.265,422	€21.265,908	€59.796,193	€59.796,637
Marginale lastendruk		48,6%		48,6%		44,4%

Tabel C.2: Berekening Tabel 5.3 van de marginale lastdruk op de IB-ondernemer in 2023. (vervolg)

Winst uit onderneming	€173.031	€173.032	€251.000	€251.001	€273.031	€273.032
Zelfstandigen-aftrek	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000	€5.030,000
MKB-winstvrijstelling	€23.520,140	€23.520,280	€34.435,800	€34.435,940	€37.520,140	€37.520,280
Belastbaar inkomen Box 1	€144.480,860	€144.481,720	€211.534,200	€211.535,060	€230.480,860	€230.481,720
Belasting voor korting	€62.338,029	€62.338,455	€95.529,432	€95.529,858	€104.908,029	€104.908,455
Algemene heffingskorting	-	-	-	-	-	-
Arbeidskorting	-	-	-	-	-	-
Belasting na korting	€65.926,782	€65.927,226	€100.490,283	€100.490,727	€110.256,582	€110.257,026
IAB Zvw	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710
Totaal aan lasten	€69.562,492	€69.562,936	€104.125,993	€104.126,437	€113.892,292	€113.892,736
Marginale lastendruk		44,4%		44,4%		44,4%

Tabel C.3: Berekening Tabel 5.3 van de marginale lastdruk op de IB-ondernemer in 2024.

Winst uit onderneming	€51.000	€51.001	€73.031	€73.032	€151.000	€151.001
Zelfstandigen -aftrek	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000
MKB-winstvrijstelling	€6.615,000	€6615,140	€9.699,340	€9.699,480	€20.615,000	€20.615,140
Belastbaar inkomen Box 1	€40.635,000	€40.635,860	€59.581,660	€59.582,520	€126.635,000	€126.635,860
Belasting voor korting	€15.006,506	€15.006,823	€22.003,507	€22.003,825	€53.504,328	€53.504,754
Algemene heffingskorting	€1.899,893	€1.899,837	€666,465	€666,409	-	-
Arbeidskorting	€4.203,161	€4.203,096	€2.768,943	€2.768,878	-	-
Belasting na korting	€8.903,452	€8.903,890	€18.568,099	€18.568,538	€56.567,009	€56.567,453
IAB Zvw	€2.206,4805	€2.206,527198	€3.235,284138	€3.235,330836	€3.635,710	€3.635,710
Totaal aan lasten	€11.109,932	€11.110,418	€21.803,383	€21.803,869	€60.202,719	€60.203,163
Marginale lastendruk		48,6%		48,6%		44,4%

Tabel C.4: Berekening Tabel 5.3 van de marginale lastdruk op de IB-ondernemer in 2024. (vervolg)

Winst uit onderneming	€173.031	€173.032	€251.000	€251.001	€273.031	€273.032
Zelfstandigen-aftrek	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000	€3.750,000
MKB-winstvrijstelling	€23.699,340	€23.699,480	€34.615,000	€34.615,140	€37.699,340	€37.699,480
Belastbaar inkomen Box 1	€145.581,660	€145.582,520	€212.635,000	€212.635,860	€231.581,660	€231.582,520
Belasting voor korting Algemene heffingskorting Arbeidskorting	€62.882,925	€62.883,351	€96.074,328	€96.074,754	€105.452,925	105.453,351
Belasting na korting	€66.333,307	€66.333,750	€100.896,809	€100.897,252	€110.663,107	€110.663,550
IAB Zvw	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710	€3.635,710
Totaal aan lasten	€69.969,017	€69.969,460	€104.532,519	€104.532,962	€114.298,817	€114.299,260
Marginale lastendruk		44,3%		43,3%		43,3%